

Bruxelles, den 7.12.2022
COM(2022) 689 final

2022/0401 (APP)

Forslag til

RÅDETS DIREKTIV

om standarder for ligestillingsorganer på området ligebehandling af alle uanset race eller etnisk oprindelse, ligebehandling i forbindelse med beskæftigelse og erhverv mellem personer uanset religion eller tro, handicap, alder eller seksuel orientering og ligebehandling af kvinder og mænd med hensyn til social sikring og i forbindelse med adgang til og levering af varer og tjenesteydelser og om ophævelse af artikel 13 i direktiv 2000/43/EF og artikel 12 i direktiv 2004/113/EF

{SWD(2022) 386 final} - {SWD(2022) 387 final}

BEGRUNDELSE

1. BAGGRUND FOR FORSLAGET

• Forslagets begrundelse og formål

Ligestillingsorganer spiller en afgørende rolle i EU's struktur mod forskelsbehandling. De er offentlige organisationer, der bistår ofre for forskelsbehandling, overvåger og rapporterer om problemer med forskelsbehandling og bidrager til at øge bevidstheden om menneskerettigheder og værdien af ligestilling. I EU-retten er ligestillingsorganer indtil videre pålagt at bekæmpe forskelsbehandling på grund af race, etnisk oprindelse og køn på specifikke områder. Der er ofte fastsat bredere beføjelser i national ret.

Formålet med dette forslag er at fastsætte bindende standarder for ligestillingsorganer inden for:

- a) ligebehandling af alle uanset race eller etnisk oprindelse
- b) ligebehandling i forbindelse med beskæftigelse og erhverv mellem personer uanset religion eller tro, handicap, alder eller seksuel orientering og
- c) ligebehandling af kvinder og mænd med hensyn til social sikring og i forbindelse med adgang til og levering af varer og tjenesteydelser.

Kommissionen har vedtaget et særskilt forslag¹ for at indføre bindende standarder for ligestillingsorganer på området ligebehandling af og lige muligheder for kvinder og mænd i forbindelse med beskæftigelse og erhverv, herunder selvstændig erhvervsvirksomhed ("parallelt forslag"). Sammen med det parallelle forslag sigter dette forslag mod at skabe en styrket ramme for ligestillingsorganer i Den Europæiske Union med henblik på at fremme ligebehandling og lige muligheder og bekæmpe forskelsbehandling af enhver grund og på de områder, der er fastsat i de nedenfor nævnte ligestillingsdirektiver.

Ligestillingsorganer blev først oprettet ved direktivet om racelighed (2000/43/EF)². De fik til opgave at fremme ligebehandling gennem følgende tiltag:

- bistå ofre for forskelsbehandling med at få behandlet deres klager over forskelsbehandling
- indlede uafhængige undersøgelser af forskelsbehandling
- offentliggøre uvildige rapporter og fremsætte henstillinger om ethvert spørgsmål vedrørende forskelsbehandling.

Tre efterfølgende ligestillingsdirektiver gav ligestillingsorganerne samme opgave inden for deres respektive områder: direktivet om ligebehandling af mænd og kvinder i forbindelse med adgang til og levering af varer og tjenesteydelser (2004/113/EF)³, direktivet om lige muligheder for og ligebehandling af mænd og kvinder i forbindelse med beskæftigelse og erhverv

¹ COM(2022) 688.

² Rådets direktiv 2000/43/EF af 29. juni 2000 om gennemførelse af princippet om ligebehandling af alle uanset race eller etnisk oprindelse (EFT L 180 af 19.7.2000, s. 22).

³ Rådets direktiv 2004/113/EF af 13. december 2004 om gennemførelse af princippet om ligebehandling af mænd og kvinder i forbindelse med adgang til og levering af varer og tjenesteydelser (EUT L 373 af 21.12.2004, s. 37).

(2006/54/EF)⁴ og direktivet om ligebehandling af mænd og kvinder i selvstændige erhverv (2010/41/EU)⁵. De to sidstnævnte tilføjede udveksling af oplysninger med de tilsvarende europæiske organer som en yderligere opgave.

To andre ligestillingsdirektiver, direktivet om ligebehandling på beskæftigelsesområdet (2000/78/EF)⁶ og direktivet om ligebehandling af mænd og kvinder med hensyn til social sikring (79/7/EØF)⁷, indeholder ingen bestemmelser om ligestillingsorganer. I praksis valgte mange medlemsstater imidlertid gennem national lovgivning at give ligestillingsorganerne opgaver vedrørende alle de grunde til og områder for forskelsbehandling, der er omfattet af disse to direktiver, og nogle gange flere⁸. Langt de fleste medlemsstater har nu oprettet generelle ligestillingsorganer med ansvar for flere grunde til og områder for forskelsbehandling, som ofte er mere vidtgående end dem, der er omfattet af EU-retten. Dette er imidlertid ikke tilfældet i alle medlemsstater, og i enkelte tilfælde⁹ dækker ligestillingsorganerne endnu ikke de grunde og områder, der er omfattet af direktiv 2000/78/EF og 79/7/EØF.

EU's eksisterende ligestillingsdirektiver indeholder ingen bestemmelser om ligestillingsorganernes faktiske struktur og funktion, men kræver kun, at de har visse minimumskompetencer, og at de handler uafhængigt inden for rammerne af deres beføjelser. På grund af den vide skønsmargin, der er overladt til medlemsstaterne i forbindelse med gennemførelsen af disse bestemmelser, er der betydelige forskelle mellem ligestillingsorganerne på tværs af medlemsstaterne, navnlig med hensyn til deres mandat, beføjelser, lederskab, uafhængighed, ressourcer, tilgængelighed og effektivitet. Dette påvirker opfyldelsen af deres målsætninger i henhold til EU-retten. Selv om forskellene mellem dem til dels skyldes de mange forskellige retstraditioner og retssystemer i medlemsstaterne, afspejler situationen også forskellige ambitionsniveauer og resultater i medlemsstaterne med hensyn til at forfølge direktivernes mål.

For at sikre, at ligestillingsorganerne kan udnytte deres fulde potentiale, bidrage effektivt til håndhævelsen af alle ligestillingsdirektiver og hjælpe ofre for forskelsbehandling med at få adgang til domstolsprøvelse, vedtog Kommissionen i 2018 en henstilling om standarder for ligestillingsorganer¹⁰. Den havde navnlig til formål at tackle de udfordringer, der følger af de brede og ufuldstændige bestemmelser om ligestillingsorganer i EU-direktiverne.

I 2021 fremlagde Kommissionen en rapport om anvendelsen af direktivet om racelighed og direktivet om ligebehandling på beskæftigelsesområdet. Rapporten omhandlede gennemførelsen af Kommissionens henstilling fra 2018 og var ledsaget af et mere detaljeret

⁴ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/54/EF af 5. juli 2006 om gennemførelse af princippet om lige muligheder for og ligebehandling af mænd og kvinder i forbindelse med beskæftigelse og erhverv (EUT L 204 af 26.7.2006, s. 23).

⁵ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/41/EU af 7. juli 2010 om anvendelse af princippet om ligebehandling af mænd og kvinder i selvstændige erhverv og om ophævelse af Rådets direktiv 86/613/EØF (EUT L 180 af 15.7.2010, s. 1).

⁶ Rådets direktiv 2000/78/EF af 27. november 2000 om generelle rammebestemmelser om ligebehandling med hensyn til beskæftigelse og erhverv (EFT L 303 af 2.12.2000, s. 16).

⁷ Rådets direktiv 79/7/EØF af 9. december 1978 om gradvis gennemførelse af princippet om ligebehandling af mænd og kvinder med hensyn til social sikring (EFT L 6 af 10.1.1979, s. 24).

⁸ Nogle medlemsstaters lovgivning giver en bredere beskyttelse med hensyn til grunde og områder, dvs. nationalitet, økonomisk status, kønsudtryk eller endda en ikkeudtømmende liste over grunde til forskelsbehandling.

⁹ Se SWD(2021) 63 Part 2.1.1 [commission staff working document - equality bodies and the implementation of the commission recommendation on standards for equality bodies en.pdf \(europa.eu\)](#).

¹⁰ Kommissionens henstilling (EU) 2018/951 af 22. juni 2018 om standarder for ligestillingsorganer (EUT L 167 af 4.7.2018, s. 28).

arbejdsdokument om ligestillingsorganer¹¹. Denne rapport viste, at ligestillingsorganer har vist sig at være nødvendige og værdifulde institutioner for forandring på individuelt og institutionelt plan samt for samfundet som helhed.

De fleste af de problemer, som henstillingen havde til formål at løse, blev imidlertid ikke løst, og det hindrede nogle ligestillingsorganer i at varetage deres opgaver effektivt. Der for fortsat forskel på beskyttelsen mod forskelsbehandling, håndhævelsen af direktiverne, fremme af ligestilling og bevidstgørelse af offentligheden og de nationale institutioner i EU. Dette viste, at henstillingen ikke var tilstrækkelig. Kommissionen forpligtede sig derfor til at overveje, om der inden 2022 skulle fremsættes forslag til eventuel lovgivning for at styrke de nationale ligestillingsorganers rolle.

Den retrospektive analyse i det analysedokument, der ledsager dette forslag, bekræftede denne vurdering¹². Den konkluderede, at ambitionen om at sikre gennemførelsen og håndhævelsen af EU-retten om bekæmpelse af ulige behandling og forskelsbehandling og øge forebyggelsen heraf ikke er nået fuldt ud. Omfanget af forskelsbehandling er fortsat højt, og ofrenes bevidsthed om deres rettigheder er fortsat lav. Manglende anmeldelse er stadig et stort problem, og offentlighedens kendskab til og viden om forskelsbehandling er fortsat begrænset. Mange ligestillingsorganer har ikke tilstrækkelige beføjelser og ressourcer til at bistå ofrene effektivt.

Europa-Parlamentet og Rådet har tilkendegivet, at de støtter vedtagelsen af nye regler for at styrke ligestillingsorganerne. I 2021 opfordrede Europa-Parlamentet¹³ Kommissionen til at fremsætte forslag til lovgivning om standarder for ligestillingsorganer og derved give organerne et stærkere mandat og passende ressourcer til at sikre ligebehandling af personer med handicap og sikre udbredelse af tilgængelige oplysninger til alle. I 2022 opfordrede Rådet¹⁴ medlemsstaterne til at støtte solide ligestillingsorganer, vedtage en lovgivningsmæssig ramme, der sætter dem i stand til at varetage deres funktion uafhængigt, og give dem tilstrækkelige ressourcer til, at de kan udføre deres opgaver effektivt. Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg understregede desuden behovet for større støtte til nationale ligestillings- og menneskerettighedsorganer, især med hensyn til at forbedre deres uafhængighed og øge deres personalemæssige og finansielle ressourcer, og udtrykte støtte til et initiativ fra Kommissionen om de nationale ligestillingsorganers effektivitet og udvikling af deres potentiale, deres forskellige roller og deres kapacitet¹⁵.

Kommissionen foreslår derfor som bebudet i sit arbejdsprogram for 2022¹⁶ bindende regler for at styrke ligestillingsorganernes rolle og uafhængighed. Dette er en del af Kommissionens arbejde hen imod en Union med lige muligheder for alle som fastsat i Kommissionens politiske retningslinjer for 2019-2024.

¹¹ SWD(2021) 63 af 19.3.2021.

¹² SWD(2022) 386.

¹³ Europa-Parlamentets beslutning af 10. marts 2021 om gennemførelse af Rådets direktiv 2000/78/EF om generelle rammebestemmelser om ligebehandling med hensyn til beskæftigelse og erhverv i lyset af FN's handicapkonvention (2020/2086(INI)).

¹⁴ Rådets konklusioner om bekæmpelse af racisme og antisemitisme (6406/1/22 REV 1).

¹⁵ Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs initiativudtalelse om forbedring af ligestillingen i EU, SOC/724-EESC-2022, vedtaget den 26.10.2022.

¹⁶ https://ec.europa.eu/info/strategy-documents/commission-work-programme/commission-work-programme-2022_da.

Målet med dette direktiv er at fastsætte standarder for ligestillingsorganer, der omhandler deres mandat, opgaver, uafhængighed, struktur, beføjelser, tilgængelighed og ressourcer, for at sikre, at de sammen med andre aktører:

- (a) effektivt kan bidrage til håndhævelsen af direktiv 79/7/EØF, 2000/43/EF, 2000/78/EF og 2004/113/EF
- (b) effektivt kan hjælpe ofre for forskelsbehandling med at få adgang til domstolsprøvelse
- (c) kan fremme ligebehandling og forebygge forskelsbehandling.

Dette forslag bygger på indholdet af de gældende bestemmelser om ligestillingsorganer i direktiv 2000/43/EF og 2004/113/EF med henblik på at erstatte dem med et styrket og mere detaljeret regelsæt. De nye regler indeholder alle de minimumsforpligtelser, der er fastsat i de to direktiver.

Dette forslag styrker beskyttelsen på området for ligebehandling og ikkeforskelsbehandling ved at udvide ligestillingsorganernes mandat til at omfatte de grunde og områder, der er omhandlet i direktiv 79/7/EØF og 2000/78/EF.

- **Sammenhæng med de gældende regler på samme område**

Dette forslag er en del af en række strategier og handlingsplaner, der er vedtaget for at opnå en Union med lige muligheder: strategien for ligestilling mellem kønnene¹⁷, handlingsplanen mod racisme¹⁸, den strategiske ramme for romaernes ligestilling, inklusion og deltagelse¹⁹, strategien for ligestilling af LGBTIQ-personer²⁰ og strategien for rettigheder for personer med handicap²¹. Det blev også nævnt i strategien for bekæmpelse af antisemitisme og fremme af jødisk liv²².

EU's strategiske ramme for romaernes ligestilling, integration og deltagelse og Rådets henstilling af 12. marts 2021 om romaernes ligestilling, inklusion og deltagelse²³ omhandler navnlig inddragelsen af ligestillingsorganer i strukturer, der er oprettet for at føre tilsyn med gennemførelsen, overvågningen og gennemgangen af de nationale strategiske rammer for romaerne.

Ligestillingsorganer, der er udpeget i henhold til direktiv 2006/54/EF, er også kompetente i spørgsmål, der falder ind under direktiv (EU) 2019/1158²⁴ om balance mellem arbejdsliv og privatliv for forældre og omsorgspersoner. Ved at erstatte de relevante bestemmelser i direktiv 2006/54/EF vil det parallelle forslag også finde anvendelse på ligestillingsorganer, når de bekæmper forskelsbehandling, der er omfattet af direktiv (EU) 2019/1158.

¹⁷ COM(2020) 152 https://ec.europa.eu/info/policies/justice-and-fundamental-rights/gender-equality/gender-equality-strategy_da.

¹⁸ COM(2020) 565 https://ec.europa.eu/info/policies/justice-and-fundamental-rights/combating-discrimination/racism-and-xenophobia/eu-anti-racism-action-plan-2020-2025_da.

¹⁹ https://ec.europa.eu/info/publications/new-eu-roma-strategic-framework-equality-inclusion-and-participation-full-package_da.

²⁰ COM(2020) 698 https://ec.europa.eu/info/policies/justice-and-fundamental-rights/combating-discrimination/lesbian-gay-bi-trans-and-intersex-equality/lgbtiq-equality-strategy-2020-2025_da.

²¹ COM(2021) 101 <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1484>.

²² COM(2021) 615 https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/da/ip_21_4990.

²³ Rådets henstilling af 12. marts 2021 om romaernes ligestilling, integration og deltagelse (EUT C 93 af 19.3.2021, s. 1).

²⁴ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/1158 af 20. juni 2019 om balance mellem arbejdsliv og privatliv for forældre og omsorgspersoner og om ophævelse af Rådets direktiv 2010/18/EU (EUT L 188 af 12.7.2019, s. 79).

Det foreslåede direktiv om ligebehandling²⁵ indeholder også en artikel om ligestillingsorganer. Inden vedtagelsen bør lovgiveren overveje en krydshenvisning til dette forslag²⁶ i nævnte artikel.

EU og alle medlemsstaterne er parter i FN's konvention om rettigheder for personer med handicap, som omfatter en forpligtelse til at forbyde forskelsbehandling på grund af handicap og til at garantere personer med handicap lige og effektiv retsbeskyttelse mod forskelsbehandling af enhver grund.

- **Sammenhæng med Unionens politik på andre områder**

Ligestillingsorganer gives en særlig rolle i andre EU-instrumenter.

Direktivet om fri bevægelighed²⁷ omhandler forskelsbehandling på grundlag af nationalitet eller uberettigede begrænsninger i eller hindringer for retten til fri bevægelighed for EU-arbejdstagere og deres familiemedlemmer. Det indeholder bestemmelser om organer "*til fremme, analyse og overvågning af samt støtte for ligebehandling af EU-arbejdstagere og deres familiemedlemmer uden forskelsbehandling på grundlag af nationalitet eller uberettigede begrænsninger i eller hindringer for deres ret til fri bevægelighed*" og fastsætter, at disse "*organer kan indgå som en del af eksisterende organer på nationalt plan, der har lignende formål*". De fleste medlemsstater har valgt at give et ligestillingsorgan ansvaret for disse tilfælde af forskelsbehandling. Selv om de pågældende grunde og områder ikke er omfattet af dette forslag, kan horisontale foranstaltninger til forbedring af ligestillingsorganernes funktion kan også påvirke udøvelsen af deres kompetence i henhold til direktivet om fri bevægelighed

I henhold til forordningen om fælles bestemmelser for fonde med delt forvaltning²⁸ skal medlemsstaterne inddrage ligestillingsorganer i udarbejdelsen, gennemførelsen og evalueringen af sådanne programmer, herunder gennem deltagelse i overvågningsudvalg.

Strategien til styrkelse af anvendelsen af EU's charter om grundlæggende rettigheder²⁹ ("chartret") omfatter inddragelsen af ligestillingsorganer i uddannelse i chartret og samarbejde og koordinering med andre relevante aktører om aktiviteter vedrørende chartret.

Forslaget til direktiv om bekæmpelse af vold mod kvinder og vold i hjemmet³⁰ indeholder også bestemmelser om en potentiel rolle til ligestillingsorganer, der oprettes i henhold direktiv 2004/113/EF, 2006/54/EF og 2010/41/EU. Det giver medlemsstaterne fleksibilitet til at udpege et ligestillingsorgan eller et andet organ til at udføre de opgaver, der er fastsat i det foreslåede direktiv, med hensyn til at yde uafhængig bistand og rådgivning til ofre for vold mod kvinder

²⁵ Forslag til Rådets direktiv om gennemførelse af princippet om ligebehandling af alle uanset religion eller tro, handicap, alder eller seksuel orientering (COM(2008) 426 af 2.7.2008).

²⁶ Eller dette direktiv, hvis det er vedtaget på det tidspunkt.

²⁷ Se artikel 4 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/54/EU af 16. april 2014 om foranstaltninger til fremme af arbejdstagernes udøvelse af deres ret til fri bevægelighed (EUT L 128 af 30.4.2014, s. 8). Dette direktiv omfatter ikke de grunde til forskelsbehandling, der er fastsat i artikel 19 i TEUF. Det er baseret på artikel 46 i TEUF om arbejdskraftens frie bevægelighed.

²⁸ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/1060 af 24. juni 2021 om fælles bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond Plus, Samhørighedsfonden, Fonden for Retfærdig Omstilling og Den Europæiske Hav-, Fiskeri- og Akvakulturfond og om finansielle regler for nævnte fonde og for Asyl-, Migrations- og Integrationsfonden, Fonden for Intern Sikkerhed og instrumentet for finansiel støtte til grænseforvaltning og visumpolitik (EUT L 231 af 30.6.2021, s. 159).

²⁹ Meddelelse fra Kommissionen: Strategi til styrkelse af anvendelsen af chartret om grundlæggende rettigheder i EU (COM(2020) 711).

³⁰ Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om bekæmpelse af vold mod kvinder og vold i hjemmet (COM(2022) 105 af 8.3.2022).

og vold i hjemmet, offentliggøre uvildige rapporter og fremsætte anbefalinger på området og udveksle oplysninger med tilsvarende europæiske organer.

Ved at styrke bistanden til personer og grupper, der udsættes for forskelsbehandling med hensyn til adgang til domstolsprøvelse i EU, supplerer dette forslag den EU-lovgivning, der allerede er vedtaget på området for ofres rettigheder³¹ og adgang til domstolsprøvelse (om retshjælp³², alternative metoder til tvistbilæggelse³³ og kollektive retsmidler³⁴) og bekæmpelse af strategiske retssager mod offentligt engagement³⁵.

Ligestillingsorganer er sammen med ombudsmænd og nationale menneskerettighedsinstitutioner også væsentlige elementer i systemet med kontrolforanstaltninger i et sundt demokrati. Forsøg på at begrænse deres råderum kan udgøre en trussel mod retsstatsprincippet. I rapporten om retsstatsprincippet 2022 fremhæves det, at disse organer har brug for strukturelle garantier for uafhængighed og tilstrækkelige ressourcer til at kunne fungere effektivt, og at flere af disse organer i medlemsstaterne stadig står over for udfordringer³⁶.

Ved at styrke deres effektivitet, uafhængighed og ressourcer vil dette forslag også bidrage til at forbedre ligestillingsorganernes bidrag på alle de områder, hvor de spiller en vigtig rolle.

Dette forslag er også i overensstemmelse med den europæiske søjle for sociale rettigheder³⁷, navnlig dens andet og tredje princip om ligestilling mellem kønnene og om lige muligheder.

Eftersom Unionen ligger vægt på ligestilling i sin udenrigspolitik, vil den med dette forslag gå foran med det gode eksempel i indsatsen for at fremme ligestillingsorganer og styrke deres uafhængighed. Samtidig vil tredjelandsborgere, som i EU udsættes for forskelsbehandling af de grunde og på de områder, der er omfattet af direktiverne om ligestilling, også få gavn af styrkede ligestillingsorganer.

³¹ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2012/29/EU af 25. oktober 2012 om minimumsstandarder for ofre for kriminalitet med hensyn til rettigheder, støtte og beskyttelse og om erstatning af Rådets rammeafgørelse 2001/220/RIA (EUT L 315 af 14.11.2012, s. 57).

³² Rådets direktiv 2003/8/EF af 27. januar 2003 om forbedret adgang til domstolene i grænseoverskridende tvister gennem fastsættelse af fælles mindsteregler for retshjælp i forbindelse med tvister af denne art (EFT L 26 af 31.1.2003, s. 41).

³³ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/52/EF af 21. maj 2008 om visse aspekter af mægling på det civil- og handelsretlige område (EUT L 136 af 24.5.2008, s. 3).

³⁴ Kommissionens henstilling af 11. juni 2013 om fælles principper for kollektive retsmidler i medlemsstaterne til opnåelse af pålæg, forbud eller erstatning i forbindelse med tilsidesættelse af rettigheder i henhold til EU-retten (EUT L 201 af 26.7.2013, s. 60) og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2020/1828 af 25. november 2020 om adgang til anlæggelse af gruppesøgsmål til beskyttelse af forbrugernes kollektive interesser og om ophævelse af direktiv 2009/22/EF (EUT L 409 af 4.12.2020, s. 1).

³⁵ Kommissionens henstilling (EU) 2022/758 af 27. april 2022 om beskyttelse af journalister og menneskerettighedsforkæmpere, som engagerer sig offentligt, mod åbenbart grundløse eller urimelige retssager ("strategiske retssager mod offentligt engagement").

³⁶ [Rapport om retsstatsprincippet 2022 Europa-Kommissionen \(europa.eu\)](#).

³⁷ [social-summit-european-pillar-social-rights-booklet_da.pdf \(europa.eu\)](#).

2. RETSGRUNDLAG, NÆRHEDSPRINCIPPET OG PROPORCIONALITETSPRINCIPPET

• Retsgrundlag

Formålet med de to parallelle forslag under dette initiativ er at styrke ligestillingsorganernes rolle og uafhængighed i henhold til alle de direktiver, der allerede er vedtaget på ligestillingsområdet: direktiv 79/7/EØF, 2000/43/EF, 2000/78/EF, 2004/113/EF, 2006/54/EF og 2010/41/EU. Da disse direktiver blev vedtaget efter to forskellige retsgrundlag og to forskellige vedtagelsesprocedurer, består dette initiativ af to i det væsentlige identiske forslag med to forskellige retsgrundlag.

Dette forslag er baseret på artikel 19, stk. 1, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF), som udgør retsgrundlaget for afledt ret, f.eks. direktiver, med henblik på at træffe foranstaltninger for at bekæmpe forskelsbehandling på grund af køn, race eller etnisk oprindelse, religion eller tro, handicap, alder eller seksuel orientering. Artikel 19, stk. 1, i TEUF lyder specifikt: "Med forbehold af traktaternes øvrige bestemmelser og inden for rammerne af de beføjelser, som traktaterne tillægger Unionen, kan Rådet, der træffer afgørelse med enstemmighed efter en særlig lovgivningsprocedure og efter Europa-Parlamentets godkendelse, træffe hensigtsmæssige foranstaltninger til at bekæmpe forskelsbehandling på grund af køn, race eller etnisk oprindelse, religion eller tro, handicap, alder eller seksuel orientering".

Direktiv 2000/43/EF, 2000/78/EF og 2004/113/EF blev vedtaget enstemmigt på grundlag af artikel 13 i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab (nu artikel 19, stk. 1, i TEUF).

Direktiv 79/7/EØF blev vedtaget enstemmigt på grundlag af artikel 235 i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Økonomiske Fællesskab og blev benævnt "fleksibilitetsbestemmelsen"³⁸, da traktaten ikke indeholdt et specifikt retsgrundlag for dette lovgivningstiltag. Artikel 19 i TEUF udgør nu et sådant retsgrundlag.

Det parallelle forslag er baseret på artikel 157, stk. 3, i TEUF, som bestemmer, at "Europa-Parlamentet og Rådet vedtager efter den almindelige lovgivningsprocedure og efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg foranstaltninger, der skal sikre anvendelsen af princippet om lige muligheder for og ligebehandling af mænd og kvinder i forbindelse med beskæftigelse og erhverv, herunder princippet om lige løn for samme arbejde eller arbejde af samme værdi", og som er retsgrundlaget for direktiv 2006/54/EF og 2010/41/EU.

• Nærhedsprincippet (for områder, der ikke er omfattet af enekompetence)

Lighed og ikkeforskelsbehandling er grundlæggende EU-værdier, som er nedfældet i artikel 2 i traktaten om Den Europæiske Union (TEU) og beskyttet ved chartrets artikel 21 og 23. De bør beskyttes tilstrækkeligt overalt i EU.

Dette initiativ indfører ikke lovgivning på et nyt område. Det ændrer allerede gældende lovgivning for at gøre den mere effektiv. Der er allerede enighed om, at der er behov for handling på EU-plan på dette område, og at det er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Som forklaret ovenfor er de eksisterende lovgivningsmæssige foranstaltninger ikke tilstrækkelige til at tackle de udfordringer, som ligestillingsorganerne står over for, med hensyn

³⁸ I henhold til artikel 235 kunne Rådet (med enstemmighed) vedtage direktiver, såfremt en handling fra Fællesskabets side viste sig påkrævet for at virkeliggøre et af Fællesskabets mål, og traktaten ikke indeholdt fornøden hjemmel hertil.

til at sikre gennemførelsen og håndhævelsen af EU-retten om bekæmpelse af ulige behandling og forskelsbehandling og øget forebyggelse. Dette resulterer i en utilstrækkelig og ulige beskyttelse mod forskelsbehandling i EU.

Analysen af situationen inden vedtagelsen af bestemmelser om ligestillingsorganer viste tydeligt EU-interventionens³⁹ merværdi. Inden indførelsen af EU-bestemmelser om ligestillingsorganer i EU's ligestillingsdirektiver, fandtes der kun ligestillingsorganer i enkelte medlemsstater.

Samtidig viser arbejdsdokumentet fra 2021 om ligestillingsorganer og analysedokumentet, der ledsager dette forslag klart, at henstillingen fra 2018 om standarder for ligestillingsorganer havde en begrænset virkning. Under halvdelen af medlemsstaterne rapporterede, at de havde truffet foranstaltninger som opfølgning på henstillingen, og kun fire medlemsstater⁴⁰ rapporterede, at de arbejdede på lovgivningsmæssige reformer.

Dette viser, at kun et bindende EU-initiativ vil sikre, at der opnås tilstrækkelige fremskridt i alle medlemsstater, og kan afhjælpe de betydelige forskelle i niveauet af beskyttelse mod forskelsbehandling i EU.

Dette forslag indeholder minimumsstandarder under hensyntagen til de mange forskellige retstraditioner i medlemsstaterne og med fuld respekt for deres institutionelle autonomi. Det giver medlemsstaterne mulighed for at fastsætte højere standarder.

En styrkelse af ligestillingsorganerne vil også bidrage til at styrke den økonomiske og sociale samhørighed ved at sikre, at borgerne i alle medlemsstater nyder godt af et fælles minimumsniveau for beskyttelse mod forskelsbehandling med sammenlignelige klagemuligheder, samtidig med at der tages hensyn til medlemsstaternes forskellige systemer.

Fælles minimumsstandarder på dette område er også vigtige for det indre markeds funktion. I forbindelse med den frie bevægelighed for personer er det vigtigt at garantere den grundlæggende ret til ikkeforskelsbehandling på en ensartet måde i hele EU og sikre adgang til beskyttelse mod forskelsbehandling og til retsmidler i alle medlemsstater.

- **Proportionalitetsprincippet**

I medfør af proportionalitetsprincippet går indholdet og formen af Unionens handling ikke videre end nødvendigt for at nå målene i traktaterne, jf. artikel 5, stk. 4, i TEU.

Med de nuværende bestemmelser om ligestillingsorganer og henstillingen fra 2018 kunne målet om at gennemføre og håndhæve EU-retten om bekæmpelse af ulige behandling og forskelsbehandling og øget forebyggelse ikke nås fuldt ud. Dette skyldes det vide spillerum, der er overladt til medlemsstaterne til at anvende bestemmelserne om ligestillingsorganer i direktiverne, manglen på sådanne bestemmelser i direktiv 79/7/EØF og 2000/78/EF og henstillingens ikkebindende karakter.

Bløde foranstaltninger har ikke været effektive nok til at sikre borgernes grundlæggende ret til ikke at blive udsat for forskelsbehandling. Det foreslåede initiativ fastsætter minimumsstandarder, som medlemsstaterne skal gennemføre. Disse minimumsstandarder

³⁹ EU-interventionen eller EU-rammen som omhandlet i dette forslag omfatter bestemmelserne om ligestillingsorganer i ligestillingsdirektiverne og henstillingen fra 2018 om standarder for ligestillingsorganer.

⁴⁰ PT, ES, MT og LT. Spanien har i mellemtiden vedtaget en ny lov (Ley 15/2022 af 12.7.2022).

forventes at forbedre graden af beskyttelse mod forskelsbehandling væsentligt, hvilket vil have en betydelig positiv indvirkning på situationen for (potentielle) ofre for forskelsbehandling.

Ved at fastsætte minimumsstandarder respekterer forslaget fuldt ud medlemsstaternes kompetencer og procesautonomi⁴¹ og overlader det til dem at beslutte, hvordan de foreslåede foranstaltninger skal gennemføres, og der fastsættes gunstigere standarder for ligestillingsorganernes funktion.

- **Valg af retsakt**

En retsakt i form af et direktiv gør det muligt at styrke ligestillingsorganerne og sikre fælles minimumsstandarder, samtidig med at medlemsstaterne overlades et skøn med hensyn til, hvordan de nye krav skal gennemføres afhængigt af den nationale kontekst. Denne tilgang er i overensstemmelse med den oprindelige form for EU-intervention på dette område, samtidig med at de aktuelle udfordringer håndteres.

I henhold til forslaget udgår de gældende bestemmelser om ligestillingsorganer i direktiv 2000/43/EF og 2004/113/EF. Et nyt direktiv vil specifikt omhandle ligestillingsorganer og samle alle relevante bestemmelser for deres effektive funktion for så vidt angår de grunde og områder, der er omfattet af direktiv 79/7/EØF, 2000/43/EF, 2000/78/EF og 2004/113/EF. Ophævelsen af de nuværende bestemmelser betyder også, at den nuværende liste over ligestillingsorganers opgaver kan præciseres og suppleres, f.eks. ved udtrykkeligt at tilføje forebyggelses- og oplysningsaktiviteter, som ikke var klare nok i de eksisterende bestemmelser.

3. INDHENTNING AF EKSPERTISE OG ANALYSE OG HØRING AF INTERESSETER

- **Indhentning af ekspertise og analyse**

Kommissionen tildelte en kontrakt om en undersøgelse, der kunne støtte udarbejdelsen af et retrospektivt og fremadrettet analysedokument vedrørende et lovgivningsforslag om bindende standarder for ligestillingsorganer. Analysedokumentet ledsager både dette forslag og det parallelle forslag om ligebehandling af og lige muligheder for kvinder og mænd i forbindelse med beskæftigelse og erhverv, herunder selvstændig erhvervsvirksomhed. Det indeholder en retrospektiv analyse af eksisterende EU-bestemmelser om ligestillingsorganer og en fremadrettet analyse af en eventuel yderligere EU-intervention.

Der blev ikke foretaget en fuldstændig evaluering og konsekvensanalyse af følgende årsager:

(1) Proportionalitet — EU-interventionens begrænsede anvendelsesområde

Forslagene er alene rettet mod ligestillingsorganer, der er omfattet af én artikel i fire ligestillingsdirektiver (og som ikke indgår i to andre ligestillingsdirektiver). Den nævnte artikel er næsten identisk i de fire direktiver. Forslagene ændrer ikke de øvrige bestemmelser i direktiverne. Forslagene er også baseret på Kommissionens henstilling fra 2018 om standarder for ligestillingsorganer, som blev vurderet i 2021. En fuldstændig evaluering af de relevante direktiver i deres helhed blev derfor ikke anset for at stå i rimelig forhold til målet eller at være nødvendig.

(2) Intet forenklingspotentiale

⁴¹ Mange foranstaltninger skal gennemføres i overensstemmelse med national ret, og der fremsættes ikke forslag til bestemte foranstaltninger for at respektere medlemsstaternes procesautonomi, f.eks. krav om, at ligestillingsorganer kan vedtage bindende afgørelser.

Den retrospektive analyse viser, at de eksisterende bestemmelser om ligestillingsorganer i ligestillingsdirektiverne er for snævre og vage. Der er intet forenklingspotentiale i disse bestemmelser. Ingen af tilbagemeldingerne om gennemførelsen af henstillingen fra 2018 tydede på, at der var forenklingsbehov eller administrative byrder.

(3) Vanskelighederne ved at vurdere virkningerne

På området for ligestilling og ikkeforskelsbehandling er det vanskeligt at kvantificere de økonomiske, sociale og miljømæssige virkninger, og der er kun begrænsede data. De sociale virkninger af ligestillingsorganernes aktiviteter, f.eks. bistand til ofre for forskelsbehandling og forebyggelse eller fremme af ligebehandling generelt, kan ikke måles, fordi der ikke foreligger omfattende ligestillingsdata. Dette er en udfordring, som dette forslag vil bidrage til at løse ved at kræve, at ligestillingsorganer indsamler data om deres egne aktiviteter og gennemfører undersøgelser, og ved at give dem mulighed for at spille en koordinerende rolle i forbindelse med andre offentlige eller private enheders indsamling af ligestillingsdata.

Retrospektiv analyse af eksisterende lovgivning

Den retrospektive analyse omhandler effektiviteten, virkningen, sammenhængen, EU-merværdien og relevansen af EU's bestemmelser om ligestillingsorganer i ligestillingsdirektiverne og henstillingen fra 2018⁴².

Den gældende EU-ramme for ligestillingsorganer vurderes at have begrænset effekt med hensyn til at skabe fremskridt i bekæmpelsen og forebyggelsen af forskelsbehandling. Der er gjort visse fremskridt, navnlig i medlemsstater, hvor der ikke eksisterede ligestillingsorganer før EU-interventionen. De ønskede virkninger⁴³ er imidlertid ikke opnået fuldt ud. Analysen viste, at omfanget af forskelsbehandling fortsat er højt, og at ofrenes kendskab til deres rettigheder fortsat er lav. Manglende anmeldelse er stadig et stort problem, og offentlighedens kendskab til og viden om forskelsbehandling er fortsat begrænset. Mange ligestillingsorganer har ikke tilstrækkelige beføjelser og ressourcer til at bistå ofrene effektivt.

Den gældende EU-ramme for ligestillingsorganer vurderes at have begrænset effekt for så vidt angår ligestillingsorganernes evne til at bekæmpe og forebygge forskelsbehandling, mens det ikke har været muligt at drage en konklusion med hensyn til omkostninger og fordele hovedsagelig på grund af begrænsede data. Den retrospektive analyse viste, at den nuværende EU-ramme, der er fastsat i direktiverne, er for generel og snæver hvad angår anvendelsesområde og ikke omhandler ligestillingsorganernes struktur, effektivitet eller ressourcer. Denne situation er ikke blevet afbødet af den mere detaljerede henstilling fra 2018 på grund af dens ikkebindende karakter. Den retrospektive analyse viste, at ligestillingsorganernes ressourcer er et betydeligt problem i denne forbindelse, da de varierer meget fra medlemsstat til medlemsstat og er utilstrækkelige til, at de fleste ligestillingsorganer kan udføre alle deres opgaver effektivt.

Sammenhængen i den gældende EU-ramme er generelt blevet vurderet som positiv på alle niveauer. Analysen viste, at sammenhængen med traktaterne og chartret er høj, da EU-rammen har til formål at fremme lighed og ikkeforskelsbehandling, som er blandt EU's grundlæggende værdier. Lighed er også en grundlæggende rettighed, der er beskyttet af chartret. Mens internationale instrumenter, f.eks. FN's principper om nationale institutioners status

⁴² I det følgende benævnt EU-rammen eller EU-interventionen.

⁴³ De forventede centrale virkninger var i) effektiv gennemførelse og håndhævelse af EU-lovgivningen om ikkeforskelsbehandling og ligebehandling, ii) fald i omfanget af forskelsbehandling og ulige behandling og iii) øget forebyggelse og større bevidsthed.

(Parisprincipperne)⁴⁴ og henstilling nr. 2 fra Den Europæiske Kommission mod Racisme og Intolerance (ECRI)⁴⁵, er mere detaljerede, idet de har en anden juridisk karakter, er de forskellige instrumenter konsistente med hensyn til indholdet.

EU-merværdien vurderes at være positiv. På tidspunktet for vedtagelsen af direktiv 2000/43 havde kun omkring halvdelen af de daværende EU-15-medlemsstater ifølge analysen et ligestillingsorgan med begrænset mandat, og kun én medlemsstat af EU-12-medlemsstaterne havde et ligestillingsorgan inden tiltrædelsesproceduren. De interessenter, der blev hørt på tidspunktet for undersøgelsen, bekræftede, at der ikke ville være blevet oprettet ligestillingsorganer i alle medlemsstater, hvis ikke EU havde truffet foranstaltninger. Det forhold, at omfanget af forskelsbehandling⁴⁶ stadig er stort i alle medlemsstaterne, viser, at der stadig er behov for en indsats på EU-plan. Den skal imidlertid være mere detaljeret og konkret end den nuværende retlige ramme for at skabe større retlig klarhed om de foranstaltninger, medlemsstaterne skal gennemføre.

Relevansen af EU-rammens oprindelige mål i lyset af de oprindelige og aktuelle behov vurderes at være positiv. Den oprindelige retlige ramme for ligestillingsorganer anses imidlertid for at være for snæver og vag. Dette synspunkt deler alle interessenter, navnlig ligestillingsorganer, civilsamsfundsorganisationer og medlemsstaterne. Analysen har vist, at der er overvældende støtte til at træffe yderligere foranstaltninger for at løse ovennævnte problemer⁴⁷ og sikre, at ligestillingsorganerne har ressourcer til at tackle nye udfordringer inden for ikkeforskelsbehandling, f.eks. i forbindelse med brugen af automatiserede systemer, som er blevet mere udbredte og omfattende i takt med den teknologiske udvikling.

På baggrund af ovenstående blev der peget på en række erfaringer (se nedenfor). På grund af den vage karakter af de nuværende bestemmelser om ligestillingsorganer står ligestillingsorganerne over for flere problemer i medlemsstaterne, hvilket der redegøres for i det følgende. Selv om henstillingen fra 2018 havde til formål at håndtere disse problemer, havde den kun begrænset virkning på grund af dens ikkebindende karakter, og derfor foreslås der en bindende retsakt til at håndtere dem mere effektivt.

Ressourcer og uafhængighed

Analysen viste, at manglen på ressourcer er et tilbagevendende problem, som i høj grad hæmmer ligestillingsorganernes funktion. På samme måde hindrer manglende uafhængighed ligestillingsorganerne i at udføre deres opgaver og nå deres mål effektivt.

Bistand til ofre

Den bistand, der ydes til ofre, og de beføjelser, ligestillingsorganerne tildeles til dette formål, varierer betydeligt fra medlemsstat til medlemsstat. For at sikre et minimum af beskyttelse af den grundlæggende ret til ikkeforskelsbehandling vil det være gavnligt at have mere specifikke fælles regler på dette område. Beføjelser til at føre retssager er særligt interessante i denne henseende. For at kunne bistå alle ofre for forskelsbehandling er det også vigtigt at sikre, at ligestillingsorganerne er tilgængelige for alle ofre for forskelsbehandling uden hindringer.

⁴⁴ <https://www.un.org/ruleoflaw/blog/document/principles-relating-to-the-status-of-national-institutions-paris-principles/>.

⁴⁵ <https://www.coe.int/en/web/european-commission-against-racism-and-intolerance/recommendation-no.2#:~:text=ECRI%20General%20Policy%20Recommendation%20N%C2%B02%20revised%20on%20Equality.and%20combating%20discrimination%20and%20intolerance.>

⁴⁶ Se kapital 3 i bilag 5 til analysedokumentet for detaljerede tal fra Eurobarometerundersøgelsen 2019.

⁴⁷ Et overvældende flertal af respondenterne i den åbne offentlige høring (97,2 %) mener navnlig, at det er vigtigt at oprette stærke og effektive ligestillingsorganer — se [Ligestillingsorganer — bindende standarder \(europa.eu\)](#).

Direktivet om ligebehandling på beskæftigelsesområdet og direktivet om ligebehandling af mænd og kvinder med hensyn til social sikring indeholder på nuværende tidspunkt ingen bestemmelser om ligestillingsorganer. Den retrospektive analyse viste imidlertid, at omfanget af forskelsbehandling af de grunde og på de områder, der er omfattet af nævnte direktiver, stadig er højt i medlemsstaterne.

Viden om forskelsbehandling

Ifølge den retrospektive analyse er der stor forskel med hensyn til den regelmæssighed, hvormed ligestillingsorganerne udfører uafhængig forskning, gennemfører undersøgelser og offentliggør rapporter. Det samme gælder for indsamlingen af primære og sekundære data om ligestilling. Eftersom der stadig ikke er tilstrækkelig bevidsthed og viden om forskelsbehandling, er der behov for klarere regler på dette område.

Samarbejde

Der er stor forskel på, hvor meget ligestillingsorganer samarbejder og udveksler oplysninger med hinanden og med relevante nationale, europæiske og internationale myndigheder, i de forskellige medlemsstater. Sådanne udvekslinger ville imidlertid være nyttige til at dele viden og skabe synergier.

Fremadrettet analyse af mulige nye EU-tiltag

Med hensyn til de politiske løsningsmodeller for en mulig ny EU-intervention er ikkelovgivningsmæssige løsningsmodeller allerede blevet afprøvet uden fuldt ud at give de forventede resultater. Ikkkelovgivningsmæssige interventioner har omfattet:

- (a) oprettelsen af et aktivt netværk for ligestillingsorganer finansieret af Kommissionen (Equinet)
- (b) Kommissionens ikkebindende henstilling fra 2018
- (c) udveksling af bedste praksis og
- (d) direkte finansiering gennem programmet for borgere, ligestilling, rettigheder og værdier.

Alle disse foranstaltninger havde positive virkninger og vil forblive gældende i fremtiden, men henstillingen blev kun delvist gennemført på grund af dens ikkebindende karakter.

Den eneste løsningsmodel, der blev undersøgt ud over status quo, var derfor vedtagelsen af ny lovgivning. Der blev foretaget en analyse af, hvilken type foranstaltninger der bør indgå i den nye lovgivning, for hver politisk foranstaltning, som nærmere forklaret nedenfor.

EU-interventionens mål kan grupperes under tre hovedmål for ligestillingsorganerne:

- hjælpe med at håndhæve de seks ligestillingsdirektiver
- effektivt hjælpe ofre for forskelsbehandling med at få adgang til domstolsprøvelse og
- fremme ligebehandling og forebygge forskelsbehandling.

Der blev i analysen fastsat 21 mål for at tackle de problemer, der er beskrevet ovenfor. For at nå ovennævnte mål blev tre operationelle mål identificeret som centrale, nemlig at sikre:

- at ligestillingsorganerne ikke er underlagt udefrakommende indflydelse, så de kan udføre alle deres opgaver uafhængigt

- at ligestillingsorganerne har de nødvendige ressourcer til at udføre alle deres opgaver, og
- at der, hvis et ligestillingsorgan er en del af et organ med flere mandater, er en intern struktur (en såkaldt "firewall"), som garanterer, at ligestillingsmandatet er tilstrækkeligt uafhængigt og har tilstrækkeligt fokus og tilstrækkelige ressourcer.

Der skal foretages yderligere analyse af 48 udvalgte foranstaltninger, der er opdelt i 11 tematiske kategorier⁴⁸, og som kan indgå i lovgivningen for at bidrage til at nå ovennævnte mål.

Analysedokumentet omfattede en undersøgelse af de foreslåede foranstaltninger på grundlag af de fem kriterier effektivitet⁴⁹, virkning⁵⁰, sammenhæng⁵¹, EU-merværdi⁵² og relevans⁵³. Der blev for det foreslåede lovgivningsinitiativ som helhed foretaget en vurdering af EU-merværdien, relevansen og sammenhængen, mens vurderingen af effektivitet og virkning blev foretaget for hver tematisk kategori, hvor de enkelte foranstaltninger blev gennemgået. For nogle foranstaltninger var det ikke muligt at foretage en fuldstændig vurdering på grund af begrænsede data eller metodemæssige begrænsninger. Dette gælder især for effektivitet.

Konklusionen i undersøgelsen er, at nye direktiver, som overholder nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet, vil være et passende svar. 44 af de udvalgte foranstaltninger blev medtaget i forslagene.

Enkelte medlemsstater tildeler allerede deres ligestillingsorganer forholdsvis omfattende ressourcer og beføjelser, mens de fleste andre medlemsstater kun til dels opfylder ovennævnte mål. Behovet for og omfanget af tilpasning som følge af nye EU-regler vil derfor variere for hver politisk foranstaltning afhængigt af situationen i de enkelte medlemsstater med hensyn til deres ligestillingsorgans (eller -organers) karakteristika⁵⁴.

Anden ekspertise og analyse

Kommissionen anvendte også de oplysninger, der blev indsamlet under udarbejdelsen af arbejdsdokumentet fra Kommissionens tjenestegrene om gennemførelsen af Kommissionens henstilling om standarder for ligestillingsorganer, som blev offentliggjort den 19. marts 2021⁵⁵. Den medtog de bidrag, den havde modtaget, og de oplysninger, den allerede havde fra medlemsstaterne, det europæiske netværk for nationale ligestillingsorganer (Equinet), EU's Agentur for Grundlæggende Rettigheder (FRA), Den Europæiske Kommission mod Racisme og Intolerance (ECRI), ligestillingsorganer, civilsamfundsorganisationer og det europæiske netværk af juridiske eksperter på området for ikkeforskelsbehandling. Kommissionen medtog

⁴⁸ Mandat, beføjelser, adgang, samarbejde, undersøgelser, dataindsamling, overvågning, håndhævelse, uafhængighed, ressourcer og struktur.

⁴⁹ I analysen af effektivitet ses på, i hvilket omfang den foreslåede foranstaltning forventes at bidrage til fremskridt hen imod de mål, der er fastsat i interventionslogikken.

⁵⁰ I analysen af virkning ses på forholdet mellem de ressourcer, der anvendes til en foreslået foranstaltning, og de ændringer, den forventes at medføre.

⁵¹ I analysen af sammenhæng fokuseres der på, hvor godt den foreslåede foranstaltning forventes at fungere sammen med andre EU-instrumenter samt internationale og nationale instrumenter.

⁵² I analysen af EU-merværdien vurderes, hvilke ændringer den foreslåede foranstaltning vil medføre, ud over hvad der med rimelighed kan forventes af interessenterne alene, eller hvis der slet ikke træffes nogen foranstaltninger.

⁵³ I analysen af relevans ses på, hvorvidt den foreslåede foranstaltning er et passende svar på behovene.

⁵⁴ Flere oplysninger om situationen i de enkelte medlemsstater findes i bilag 4 til analysedokumentet.

⁵⁵ SWD(2021) 63 final.

også god praksis, der blev udvekslet under seminaret om udveksling af god praksis, som blev afholdt af Kommissionen og den svenske regering i juni 2019.

Kommissionen benyttede yderligere eksisterende kilder fra Det Europæiske Institut for Ligestilling mellem Mænd og Kvinder (EIGE) og det europæiske netværk for nationale menneskerettighedsinstitutioner (ENNHRI) til at indsamle dokumentation til støtte for analysedokumentet.

Endelig tog Kommissionen hensyn til resultaterne af en undersøgelse af mulige mangler i den retlige beskyttelse mod forskelsbehandling på grund af race eller etnisk oprindelse, der blev gennemført som led i handlingsplanen mod racisme. Undersøgelsen omhandlede mulige mangler i beskyttelsesmekanismerne i direktivet om racelighed, herunder ligestillingsorganernes rolle.

Undersøgelsen bekræftede, at ligestillingsorganer opfattes som en (meget) vigtig beskyttelsesmekanisme i kampen mod forskelsbehandling. Respondenterne i den målrettede undersøgelse, der blev gennemført som led i undersøgelsen, bekræftede denne konklusion. Det blev konstateret, at ligestillingsorganer — i betragtning af deres kompetencer, navnlig hvis de styrkes — kan gøre andre beskyttelsesmekanismer mere effektive. Ud over ligestillingsorganernes rolle omfatter de beskyttelsesmekanismer, der kan bidrage til forebyggelse af og beskyttelse mod forskelsbehandling, bestemmelser om forsvar af rettigheder, viktimisering, sanktioner, positiv særbehandling og dialog. Undersøgelsen identificerede en række potentielle mangler i forhold til disse eksisterende mekanismer (f.eks. sanktioner og retten til et forsvar) og mekanismer/foranstaltninger, der kan gøre det muligt at anvende mere proaktive/forebyggende tilgange, samtidig med at forskelsbehandling bekæmpes (f.eks. nationale handlingsplaner, ligestillingsforpligtelser og indsamling af ligestillingsdata). Ifølge undersøgelsen bør ligestillingsorganerne tildeles en større rolle med hensyn til:

- (a) oplysning, bevidstgørelse, vejledning og uddannelse
- (b) forsvar af rettigheder, herunder undersøgelsesbeføjelser og beføjelser til at føre retssager, alternative metoder til tvistbilæggelse og sanktioner
- (c) anvendelsen af ligestillingsdata
- (d) dialog og samarbejde og
- (e) positiv særbehandling/ligestillingsopgaver⁵⁶.

- **Høringer af interessenter**

Der blev gennemført en lang række høringsaktiviteter i forbindelse med forberedelsen af dette lovgivningsinitiativ. Der er god opbakning fra interessenterne til nye EU-foranstaltninger på området.

I alt besvarede 182 respondenter den åbne offentlige høring. Kontrahenten gennemførte ca. 100 interview og modtog 84 svar på målrettede onlineundersøgelser. I alt 239 interessenter deltog i tre workshoper og en afsluttende konference for at brainstorme om centrale emner og mulige foranstaltninger. Sideløbende hermed afholdt Kommissionen fire møder for at informere og

⁵⁶ Ved ligestillingsopgaver forstås en for offentlige og/eller private enheder pligt til at overveje eller tage hensyn til, hvordan deres politikker eller beslutninger vil påvirke personer, der er beskyttet i henhold til lovgivningen om ligebehandling.

høre medlemsstaternes repræsentanter. Der blev også givet en række generelle præsentationer for interessenter.

Disse aktiviteter var rettet mod en meget bred vifte af interessenter for at nå ud til alle interessenter og indsamle deres input og synspunkter. Blandt andre blev følgende interessenter hørt: alle ligestillingsorganer, Equinet, FRA og EIGE, repræsentanter for alle medlemsstater på ministerplan, vigtige akademikere og eksperter inden for bekæmpelse af forskelsbehandling, civilsamfundsorganisationer, arbejdsmarkedets parter og arbejdsgiverrepræsentanter på EU-plan samt personer med bopæl i EU (unionsborgere og tredjelandsstatsborgere).

Kommissær Helena Dalli deltog den 24. maj 2022 i en ungdomspolitisk dialog med titlen "*Equality bodies that work for all of us*" med unge, der er aktive på ligestillingsområdet. Dette arrangement var en del af det europæiske ungdomsår 2022 og sigtede mod at udvide høringsaktiviteterne forud for dette forslag. Deltagerne bekræftede, at kun få unge ville henvende sig til et ligestillingsorgan, hvis deres rettigheder var blevet krænket. De fremhævede behovet for et styrket samarbejde mellem ligestillingsorganer og ungdomsorganisationer, også på græsrodsniveau.

Forslaget om at vedtage nye EU-regler for at løse ovennævnte problemer fik overvældende støtte under høringsaktiviteterne. Eksempelvis mener 97,2 % af respondenterne i den åbne offentlige høring, at det er (meget) vigtigt at oprette stærke og effektive ligestillingsorganer. Interessenterne gik ind for EU-regler om:

- uafhængighed (herunder gennemsigtig og kompetencebaseret udvælgelse af ledere og budgetmæssig uafhængighed)
- tilstrækkelige ressourcer (menneskelige ressourcer, finansielle ressourcer og hensigtsmæssige lokaler)
- dækning af alle grunde til og områder af forskelsbehandling, der er omfattet af ligestillingsdirektiverne
- nem indgivelse af klager og tilgængelighed
- beføjelser til at føre retssager og undersøgelsesbeføjelser til alle ligestillingsorganer
- fuldbyrdelse af ligestillingsorganers bindende afgørelser og mulighed for at pålægge sanktioner
- oplysning om eksistensen af ligestillingsorganer i befolkningen generelt og i grupper, der er i risiko for forskelsbehandling
- fremme af ligestilling og forebyggelse af forskelsbehandling
- ligestillingsorganernes indsamling af data om deres aktiviteter og adgang til ligestillingsdata indsamlet af andre offentlige og private enheder med henblik på udarbejdelse af regelmæssige rapporter og
- koordinering og samarbejde med offentlige myndigheder, interessenter (f.eks. civilsamfundsorganisationer og arbejdsmarkedets parter) og internationale organer/EU-organer.

Interessenterne støttede de mest ambitiøse valgmuligheder på ovennævnte områder. Ifølge et stort flertal af interessenterne bør den fremtidige lovgivning gøre medlemsstaterne ansvarlige for at indføre de betingelser, der gør det muligt for ligestillingsorganer at udfylde deres rolle

fuldt ud, da ligestillingsorganer ikke kan opfylde deres mål effektivt uden passende midler og beføjelser.

De fremhævede samtidig, at der ved vedtagelsen af styrkede bindende minimumsstandarder for ligestillingsorganer bør tages hensyn til medlemsstaternes forskelligartede retstraditioner og deres institutionelle autonomi. Følgende elementer blev understreget som vigtige i denne forbindelse:

- Bindende beslutningsbeføjelser (domstolslignende funktion) bør ikke pålægges alle ligestillingsorganer. I stedet bør medlemsstaterne kunne beslutte, om de vil tildele ligestillingsorganer bindende beslutningsbeføjelser, og hvordan de bedst sikrer deres effektivitet.
- Der bør på nuværende tidspunkt ikke etableres et centraliseret system for peerreview-akkreditering af ligestillingsorganer. I stedet bør Kommissionens regelmæssige overvågning efter en liste over indikatorer gøre det muligt at vurdere, i hvilket omfang initiativets mål er nået, og om medlemsstaterne har opfyldt kravene.
- For at sikre, at ligestillingsorganernes tjenester er tilgængelige for alle potentielle ofre, er det vigtigt, at der er en vis grad af fleksibilitet med hensyn til ligestillingsorganernes fysiske tilstedeværelse på medlemsstaternes nationale område. Medlemsstaterne bør f.eks. frit kunne organisere denne tilstedeværelse, som de ønsker det, f.eks. med et fast netværk af kontorer, regelmæssige lokale besøg ("mobile kontorer") eller samarbejde med lokale civilsamfundsorganisationer.
- Medlemsstaterne bør sikre, at ligestillingsorganerne har det nødvendige mandat, de nødvendige vilkår og de nødvendige redskaber til at udføre deres opgaver, uden at foreskrive, hvordan de skal udføre dem i en enhver situation (de vil f.eks. få beføjelse, men ikke pligt til at føre retssager).

Alle disse aspekter er blevet overvejet og er afspejlet i dette forslag.

- **Grundlæggende rettigheder**

Målene med dette forslag er i overensstemmelse med og har til formål at støtte anvendelsen af chartret, navnlig artikel 21, som forbyder enhver form for forskelsbehandling på grund af køn, race, etnisk oprindelse, religion eller tro, handicap, alder eller seksuel orientering, og artikel 23, der fastsætter, at "der skal sikres ligestilling mellem kvinder og mænd på alle områder, herunder i forbindelse med beskæftigelse, arbejde og løn". I chartrets artikel 26 anerkendes og respekteres retten for mennesker med handicap til at nyde godt af foranstaltninger, der skal sikre deres autonomi, deres sociale og erhvervsmæssige integration og deres deltagelse i samfundslivet.

4. VIRKNINGER FOR BUDGETTET

Initiativet medfører ikke yderligere omkostninger for Europa-Kommissionen og dens agenturer. For at støtte overvågningen af gennemførelsen af dette direktiv vil FRA og EIGE

indsamle og analysere relevante data. Denne type opgaver er allerede omfattet af FRA's⁵⁷ og EIGE's⁵⁸ eksisterende mandater og kan udføres uden yderligere ressourcer.

5. ANDRE FORHOLD

- **Planer for gennemførelsen og foranstaltninger til overvågning, evaluering og rapportering**

Medlemsstaterne skal gennemføre dette direktiv senest 18 måneder efter dets ikrafttræden og meddele Kommissionen deres gennemførelsesforanstaltninger.

For at vurdere, i hvilken grad dette initiativ opfylder dets mål, vil medlemsstaterne aflægge rapport om gennemførelsen hvert femte år, og Kommissionen vil vedtage en gennemførelsesrapport på grundlag af data fra medlemsstaterne og data indsamlet af FRA og EIGE efter en liste over indikatorer, som Kommissionen udarbejder i tæt samarbejde med disse agenturer og Equinet. Kommissionen planlægger at nedsætte en ekspertgruppe, der skal høre medlemsstaterne om disse indikatorer.

- **Nærmere redegørelse for de enkelte bestemmelser i forslaget**

Artikel 1 — Formål, genstand og anvendelsesområde

I denne bestemmelse fastsættes direktivets formål, genstand og anvendelsesområde. Det præciseres, at de minimumskrav, der er fastsat i direktivet, finder anvendelse på ligestillingsorganer, der er omfattet af direktiv 79/7/EØF, 2000/43/EF, 2000/78/EF og 2004/113/EF.

Artikel 2 — Udpegelse af ligestillingsorganer

Denne artikel indeholder bestemmelser om medlemsstaternes udpegelse af et eller flere ligestillingsorganer med henblik på at bekæmpe forskelsbehandling inden for anvendelsesområdet for direktiv 79/7/EØF, 2000/43/EF, 2000/78/EF og 2004/113/EF. Den afspejler den tilsvarende bestemmelse i direktiv 2000/43/EF og 2004/113/EF.

Selv om alle medlemsstater på nuværende tidspunkt har udpeget et ligestillingsorgan, er det nødvendigt at forpligtelsen til at udpege og oprette mindst et bevares i det nye direktiv, da de nuværende bestemmelser vil udgå.

De bestemmelser i direktiv 2000/43/EF og 2004/113/EF, der præciserer ligestillingsorganernes kompetencer og opgaver, vil også udgå. De er blevet indarbejdet i dette direktiv sammen med følgende nye kompetencer og opgaver:

- uafhængighed: artikel 3
- bistand til ofre for forskelsbehandling: artikel 6-9
- udtalelser og henstillinger: Artikel 8, 13 og 14
- undersøgelser og rapporter: artikel 14 og 15

⁵⁷ Artikel 4 i Rådets forordning (EF) nr. 168/2007 af 15. februar 2007 om oprettelse af Den Europæiske Unions Agentur for Grundlæggende Rettigheder (EUT L 53 af 22.2.2007, s. 1).

⁵⁸ Artikel 3 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1922/2006 af 20. december 2006 om oprettelse af et europæisk institut for ligestilling mellem mænd og kvinder (EUT L 403 af 30.12.2006, s. 9).

- samarbejde: artikel 12

Artikel 3 — Uafhængighed

Uafhængighed er en grundlæggende forudsætning for at sikre, at ligestillingsorganerne fungerer korrekt, og at de opfylder deres opgaver.

Med denne bestemmelse indføres en generel forpligtelse til uafhængighed for ligestillingsorganer, mens bestemmelserne i ligestillingsdirektiverne kun kræver, at de handler uafhængigt inden for rammerne af udøvelsen af deres kompetencer.

Specifikke krav, der bidrager til og/eller garanterer denne uafhængighed, er anført i denne bestemmelse. De vedrører ligestillingsorganernes retlige struktur, ansvarlighed, budget, personale og organisatoriske anliggender samt regler for deres personale og ledelse for at sikre deres kompetence og uafhængighed.

I henhold til denne bestemmelse skal medlemsstaterne desuden sikre, at ligestillingsorganernes interne struktur garanterer en uafhængig udøvelse af deres mandat og kompetencer. Ligestillingsorganernes (interne) struktur spiller en vigtig rolle for deres evne til at udøve deres kompetencer og udføre deres opgaver effektivt. For at træffe afgørelser eller afgive udtalelser i en sag skal ligestillingsorganerne handle upartisk, mens bistand til ofre kan kræve, at ligestillingsorganer tager ofrets parti.

Nogle ligestillingsorganer er for det andet en del af større enheder, som har flere mandater, f.eks. nationale menneskerettighedsinstitutioner eller ombudsmænd. I disse tilfælde kan der være en konflikt mellem disse forskellige mandater med hensyn til ressourcer — navnlig når ligestillingsmandatet er blevet føjet til de andre mandater — og med hensyn til udøvelsen af beføjelser. Ombudsmænd har f.eks. normalt pligt til at handle upartisk, hvilket ikke altid er foreneligt med at hjælpe ofre, herunder i retten.

Disse spændinger kan løses ved at vedtage en passende struktur for organet, hvor disse beføjelser og/eller mandater udøves af forskellige særlige afdelinger eller medarbejdere, dvs. ved at indføre strukturelle "firewalls".

Artikel 4 — Ressourcer

Tilstrækkelige ressourcer er en forudsætning for at sikre, at ligestillingsorganerne fungerer effektivt, og at de opfylder deres opgaver.

Denne bestemmelse fastsætter en generel forpligtelse for medlemsstaterne til at udstyre ligestillingsorganer med tilstrækkelige ressourcer til at udføre alle deres opgaver og udøve alle deres kompetencer effektivt. Den præciserer yderligere de omstændigheder og/eller områder, som medlemsstaterne skal tage hensyn til, når de fastlægger de finansielle ressourcer: enhver udvidelse af kompetencerne eller opgaverne, behovet for særlig ekspertise til at anvende automatiserede systemer til at håndtere potentielle risici for forskelsbehandling, tilstrækkelig reserver til at afholde sagsomkostninger, der kan være vanskelige at forudsige, og ligestillingsorganets struktur som en del af et organ med flere mandater.

Artikel 5 — Forebyggelse, fremme og bevidstgørelse

Bekæmpelsen af forskelsbehandling indledes med, at der træffes de nødvendige foranstaltninger for at forebygge den. De beskyttelsesmekanismer, der foreslås i de eksisterende

ligestillingsdirektiver, er grundlæggende retrospektive (efter at der er sket forskelsbehandling), individualiserede og fokuseret på ofret. Direktiverne indeholder ikke omfattende forebyggende mekanismer, og forebyggelse var ikke udtrykkeligt en del af de oprindelige ligestillingsorganers opgaver.

Med hensyn til fremme af ligebehandling blev ligestillingsorganerne først kaldt "organer for fremme af ligebehandling" i direktiv 2000/43/EF og derefter "organer til fremme, evaluering og overvågning af samt til støtte for ligebehandling af kvinder og mænd" i de efterfølgende ligestillingsdirektiver. Deres rolle med hensyn til at fremme ligebehandling var derfor altid tydelig, men er aldrig udtrykkeligt nævnt i direktiverne.

Denne bestemmelse præciserer nu ligestillingsorganernes rolle i forbindelse med fremme af ligebehandling og forebyggelse af forskelsbehandling, der er tæt forbundet hermed. Dette direktiv har til formål at oprette ligestillingsorganer som offentlige enheder med ansvar for at fremme offentlige og private enheders viden og opbygge kapacitet i spørgsmål vedrørende ligebehandling med det formål at forebygge (nye) forekomster af forskelsbehandling.

Denne bestemmelse har også til formål at sikre, at medlemsstaterne vedtager en strategi til afhjælpning af den lave grad af bevidsthed om ligestillingsrettigheder og de tjenester, der leveres af ligestillingsorganer, under hensyntagen til de forskellige målgruppers særlige karakteristika.

Artikel 6 — Bistand til ofre

Denne bestemmelse præciserer, hvordan ligestillingsorganer skal bistå ofre efter at have modtaget deres klager, ved at give relevante og målrettede oplysninger om de retlige rammer, tilgængelige retsmidler, de tjenester, der tilbydes af ligestillingsorganet, de gældende regler om fortrolighed, beskyttelse af personoplysninger og mulighederne for at få psykologisk støtte (selv om ligestillingsorganerne ikke selv er ansvarlige for at yde en sådan støtte).

Ligestillingsorganerne kan indsamle oplysninger, der indsendes frivilligt af de involverede parter. De skal foretage en foreløbig vurdering af alle klager og underrette klageren om deres vurdering og den opfølgning, de foreslår. Afhængigt af deres vurdering af sagen kan de vælge og foreslå klageren en opfølgning i henhold til artikel 7, 8 og 9.

Artikel 7 — Forlig

I henhold til denne artikel skal medlemsstaterne give mulighed for forligsmæssig løsning af tvister, der ledes af ligestillingsorganet selv eller en anden eksisterende særlig enhed, efter aftale med alle parter om at deltage i en sådan proces. Det overlades til medlemsstaterne at fastlægge de nærmere regler for processen i henhold til national ret.

Artikel 8 — Udtalelser og afgørelser

Denne bestemmelse giver ligestillingsorganer mulighed for at undersøge mulige tilfælde af forskelsbehandling og afgive en begrundet udtalelse (ikkebindende) eller en afgørelse (bindende) efter en klage eller på eget initiativ. Hvis de allerede har tilstrækkelige oplysninger, som de involverede parter frivilligt har indsendt, kan de afgive sådanne udtalelser/træffe afgørelser uden at anmode om yderligere oplysninger. Alle parter bør have ret til en retfærdig rettergang, herunder retten til at blive hørt.

Ligestillingsorganerne har hidtil haft kompetence til at fremsætte henstillinger om ethvert spørgsmål vedrørende forskelsbehandling. Udtrykket "henstilling" er bevaret i dette direktiv for at henvise til politiske henstillinger i henhold til artikel 13, 14 og 15. Nogle ligestillingsorganer brugte også denne kompetence til at fremsætte "henstillinger" i individuelle sager. For at skelne mellem disse to situationer anvendes udtrykket "udtalelse" i dette direktiv for ligestillingsorganernes kompetence til at drage konklusioner i individuelle sager. Disse udtalelser er ikke juridisk bindende.

Nogle ligestillingsorganer har — i henhold til nationale regler — beføjelse til at træffe bindende afgørelser, når medlemsstaterne beslutter det. Selv om dette direktiv ikke har til formål at give alle ligestillingsorganer i alle medlemsstater denne beføjelse, omhandler det situationer, hvor ligestillingsorganerne har sådanne beføjelser i henhold til nationale regler, og søger at sikre fuldbyrdelsen af de bindende afgørelser.

Hvis der er sket forskelsbehandling, er udtalelser og afgørelser et middel til at bringe en situation med forskelsbehandling til ophør, men også en mulighed for at forhindre flere lignende situationer. Når det er relevant, skal ligestillingsorganerne medtage forebyggende foranstaltninger i deres udtalelser og afgørelser ud over specifikke foranstaltninger til at afhjælpe situationen.

For at tilskynde til og følge op på gennemførelsen af udtalelserne/afgørelserne skal medlemsstaterne indføre passende mekanismer til opfølgning af udtalelser, f.eks. feedbackforpligtelser, og til fuldbyrdelse af afgørelser.

Artikel 9 — Retssager

Denne artikel giver ligestillingsorganerne beføjelser til at føre retssager for at sikre, at princippet om ligebehandling i direktiv 79/7/EØF 2000/43/EF, 2000/78/EF og 2004/113/EF overholdes.

Beføjelser til at føre retssager giver ligestillingsorganerne mulighed for konkret at hjælpe ofrene med at få adgang til domstolsprøvelse, men også for at opnå en juridisk fortolkning af regler og sociale forandringer via strategiske retssager. Det er i den forbindelse særlig vigtigt, at de kan handle i eget navn i samfundets interesse, når der ikke findes et konkret offer, og til støtte for eller på vegne af flere ofre. Endelig er ligestillingsorganernes mulighed for at indgive mundtlige eller skriftlige erklæringer til domstolene (f.eks. *amicus curiae*) et nyttigt supplement til de beføjelser, de har til at føre retssag, da det er mindre ressourcekrævende for ligestillingsorganer, men stadig giver dem mulighed for at afgive ekspertudtalelser til domstolene.

Denne bestemmelse sikrer også, at ligestillingsorganernes ret til at handle i en retssag overholder princippet om retfærdig rettergang og ligestilling af parterne. Ligestillingsorganet vil ikke kunne fremlægge bevismateriale i retssager, som den påståede gerningsmand eller en tredjepart var retligt forpligtet til at indgive i tidligere undersøgelser af samme sag. Dette gælder ikke, hvis ligestillingsorganet optræder som part i sager om fuldbyrdelse eller domstolsprøvelse af en egen afgørelse eller handler som *amicus curiae*.

Artikel 10 — Retssikkerhedsgarantier

Procedurerne i artikel 6-9 skal være omfattet af passende retssikkerhedsgarantier for de involverede fysiske og juridiske personer for så vidt angår retten til forsvar, fortrolighed og domstolskontrol. Medlemsstaterne er ansvarlige for at definere sådanne garantier i overensstemmelse med de nationale regler.

Artikel 11 — Adgang, tilgængelighed og tilpasninger i rimeligt omfang

For at kunne yde bistand til alle ofre for forskelsbehandling er det afgørende, at ligestillingsorganerne er tilgængelige for alle mennesker uden hindringer, og at de yder gratis tjenester til klager på hele medlemsstaternes område, herunder i landdistrikter og fjerntliggende områder. I henhold til denne bestemmelse skal alle tjenester være tilgængelige, og der skal foretages tilpasninger i rimeligt omfang til personer med handicap.

Artikel 12 — Samarbejde

Samarbejde med andre offentlige og private enheder er afgørende for at fremme ligebehandling og ikkeforskelsbehandling, tilvejebringe oplysninger til brug for ligestillingsorganernes arbejde og sikre, at de kan koordinere deres indsats med andre enheder.

Artikel 13 — Høring

Denne bestemmelse har til formål at sikre, at ligestillingsorganer regelmæssigt høres af regeringen og andre offentlige institutioner om offentlige politikker, der involverer spørgsmål om ligestilling og ikkeforskelsbehandling, takket være vedtagelsen af rettidige og gennemsigtige procedurer. Den gør det også muligt for ligestillingsorganer at fremsætte henstillinger om sådanne offentlige politikker, hvilket er en kompetence, som ligestillingsorganerne har haft siden deres oprettelse i henhold til EU-retten. Denne bestemmelse bidrager således til at styrke deres rolle som offentlige eksperter i spørgsmål om ligebehandling.

Artikel 14 — Dataindsamling og adgang til ligestillingsdata

I denne bestemmelse fastsættes ligestillingsorganernes i) forpligtelser til at indsamle data om deres egne aktiviteter, ii) beføjelser til at gennemføre undersøgelser, iii) beføjelser til at få adgang til og behandle statistikker, der er indsamlet af andre offentlige eller private enheder, og iv) mulighed for at spille en koordinerende rolle i andre offentlige eller private enheders indsamling af ligestillingsdata. Ligestillingsorganerne vil således bidrage til indsamlingen af ligestillingsdata, som vil indgå i deres egne rapporter, Kommissionens overvågningsrapport, jf. artikel 16, og offentlig viden om ligebehandling og forskelsbehandling i medlemsstaterne.

Denne bestemmelse sikrer desuden, at ligestillingsorganerne kan fremsætte henstillinger om indsamlingen af ligestillingsdata i medlemsstaterne. Indsamlingen af ligestillingsdata er afgørende for at øge bevidstheden, bevidstgøre folk, kvantificere forskelsbehandling, vise tendenser over tid, bevise eksistensen af forskelsbehandling, evaluere gennemførelsen af ligestillingslovgivningen, påvise behovet for positiv særbehandling og bidrage til evidensbaseret politikudformning.

Artikel 15 — Rapporter og strategisk planlægning

Formålet med denne bestemmelse er at sikre, at ligestillingsorganerne regelmæssigt planlægger og offentliggør rapporter om deres arbejde og om situationen med hensyn til ligebehandling og ikkeforskelsbehandling. Ved at stille data til rådighed om deres egne aktiviteter, om antallet af klager efter grund og område, og om forskelsbehandling generelt i medlemsstaterne vil ligestillingsorganerne fremme offentlighedens viden om forskelsbehandling og om deres eget arbejde.

Denne viden vil til gengæld hjælpe dem med at træffe informerede beslutninger om den fremtidige tilrettelæggelse af deres arbejde, deres prioriteter for de kommende år og om, hvordan de bedst kan fordele deres ressourcer.

Artikel 16 — Overvågning

I henhold til denne bestemmelse skal Kommissionen opstille en liste over fælles indikatorer med henblik på at overvåge gennemførelsen af dette direktiv samt udarbejde en rapport om anvendelsen. Kommissionen kan i forbindelse med udarbejdelsen af indikatorerne søge rådgivning fra FRA og EIGE. Listen over indikatorer vil omfatte ligestillingsorganernes ressourcer, uafhængige funktion, aktiviteter og effektivitet og eventuelle ændringer i deres mandat, beføjelser eller struktur. Medlemsstaterne og de berørte parter vil blive hørt på både nationalt plan og EU-plan, og der vil blive taget hensyn til de indikatorer, der er udviklet af Equinet.

Med denne artikel indføres der også en forpligtelse for medlemsstaterne til hvert femte år at meddele Kommissionen alle relevante oplysninger om gennemførelsen af direktivet på grundlag af ovennævnte indikatorer, således at Kommissionen kan gennemgå gennemførelsen af direktivet og udarbejde sin gennemførelsesrapport.

Artikel 17 — Minimumskrav

Dette er en standardbestemmelse om opretholdelse af beskyttelsesniveau ("ikkeforringelse"), som er relevant for medlemsstater, der har eller ønsker at vedtage lovgivning, som sikrer et højere beskyttelsesniveau end det, der sikres ifølge direktivet. Den fastsætter, at der ikke bør ske nogen forringelse af de betingelser, medlemsstaterne allerede har indført for ligestillingsorganers arbejde, når dette direktiv gennemføres.

Artikel 18 — Behandling af personoplysninger

Alle personoplysninger, som ligestillingsorganerne indsamler for at udføre deres opgaver, f.eks. når de behandler en klage, bør behandles i overensstemmelse med den generelle forordning om databeskyttelse⁵⁹. I denne artikel præciseres det, at ligestillingsorganer kun må indsamle personoplysninger, hvis det er nødvendigt for udførelsen af en opgave i henhold til dette direktiv. Der bør vedtages yderligere garantier, når ligestillingsorganer skal behandle følsomme personoplysninger for at udføre en af deres opgaver.

Artikel 19 — Ophævelse af de nuværende bestemmelser om ligestillingsorganer

Denne artikel ændrer direktiv 2000/43/EF og 2004/113/EF med henblik på at lade de eksisterende bestemmelser om ligestillingsorganer udgå og præciserer, at alle henvisninger til de udgåede bestemmelser skal forstås som henvisninger til dette direktiv.

Artikel 21 præciserer endvidere datoen for denne artikels ikrafttræden for at sikre, at der ikke opstår huller i ligestillingsorganernes funktion.

Artikel 20 — Gennemførelse i national ret

⁵⁹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF (generel forordning om databeskyttelse) (EUT L 119 af 4.5.2016, s. 1).

Denne artikel fastsætter den maksimale periode, som medlemsstaterne har til at gennemføre direktivet i national ret og meddele Kommissionen teksten til de relevante nationale bestemmelser. Denne periode er fastsat til 18 måneder fra dette direktivs ikrafttræden.

Artikel 21 — Ikrafttræden

Dette er en standardbestemmelse, hvori det fastslås, at direktivet træder i kraft på tyvendedagen efter offentliggørelsen i Den Europæiske Unions Tidende. Den sikrer også, at de gældende bestemmelser om ligestillingsorganer forbliver i kraft, indtil de nye bestemmelser finder anvendelse.

Artikel 22 — Adressater

Dette er en standardbestemmelse om adressater, der præciserer, at direktivet er rettet til medlemsstaterne.

Forslag til

RÅDETS DIREKTIV

om standarder for ligestillingsorganer på området ligebehandling af alle uanset race eller etnisk oprindelse, ligebehandling i forbindelse med beskæftigelse og erhverv mellem personer uanset religion eller tro, handicap, alder eller seksuel orientering og ligebehandling af kvinder og mænd med hensyn til social sikring og i forbindelse med adgang til og levering af varer og tjenesteydelser og om ophævelse af artikel 13 i direktiv 2000/43/EF og artikel 12 i direktiv 2004/113/EF

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 19, stk. 1,

under henvisning til forslag fra Europa-Kommissionen,

efter fremsendelse af udkast til lovgivningsmæssig retsakt til de nationale parlamenter,

under henvisning til udtalelse fra Europa-Parlamentet¹,

under henvisning til udtalelse fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg²,

under henvisning til udtalelse fra Regionsudvalget³,

under henvisning til udtalelse fra Den Europæiske Tilsynsførende for Databeskyttelse⁴,

efter en særlig lovgivningsprocedure, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) I traktaterne og Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder anerkendes retten til lighed og retten til ikkeforskelsbehandling som Unionens grundlæggende værdier⁵, og Unionen har allerede vedtaget flere direktiver om forbud mod forskelsbehandling.
- (2) I henhold til artikel 19 i TEUF kan Rådet, der træffer afgørelse med enstemmighed efter en særlig lovgivningsprocedure og efter Europa-Parlamentets godkendelse, træffe hensigtsmæssige foranstaltninger til at bekæmpe forskelsbehandling på grund af køn, race eller etnisk oprindelse, religion eller tro, handicap, alder eller seksuel orientering med forbehold af traktaternes øvrige bestemmelser og inden for rammerne af de beføjelser, som traktaterne tillægger Unionen.
- (3) Formålet med dette direktiv er at fastsætte minimumskrav til ligestillingsorganers funktion for at gøre dem mere effektive og sikre deres uafhængighed med henblik på at

¹ EUT C af, s. .

² EUT C af, s. .

³ EUT C af, s. .

⁴ EUT C af, s. .

⁵ Artikel 2 og 3 i traktaten om Den Europæiske Union ("TEU"), artikel 8 og 10 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde ("TEUF") samt chartrets artikel 21, 23 og 26.

styrke anvendelsen af princippet om ligebehandling, jf. Rådets direktiv 79/7/EØF⁶, 2000/43/EF⁷, 2000/78/EF⁸ og 2004/113/EF⁹.

- (4) Direktiv 79/7/EØF forbyder forskelsbehandling på grund af køn med hensyn til social sikring.
- (5) Direktiv 2000/43/EF forbyder forskelsbehandling på grund af race eller etnisk oprindelse.
- (6) Direktiv 2000/78/EF forbyder forskelsbehandling på grund af religion eller tro, handicap, alder eller seksuel orientering med hensyn til beskæftigelse, erhverv og erhvervsuddannelse.
- (7) Direktiv 2004/113/EF forbyder forskelsbehandling på grund af køn i forbindelse med adgang til og levering af varer og tjenesteydelser.
- (8) I henhold til direktiv 2000/43/EF og 2004/113/EF skal medlemsstaterne udpege et eller flere organer, der skal fremme, herunder evaluere, overvåge og støtte, ligebehandling af alle personer uden forskelsbehandling af de grunde, der er nævnt i de respektive direktiver (herefter "ligestillingsorganer"). Medlemsstaterne skal i henhold til direktiverne sikre, at disse organer også har kompetence til at give ofre uvildig bistand, foretage uvildige undersøgelser af forskelsbehandling, offentliggøre uvildige rapporter og fremsætte henstillinger om ethvert spørgsmål vedrørende forskelsbehandling.
- (9) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/54/EF¹⁰ og 2010/41/EU¹¹ indeholder også bestemmelser om udpegelse af ligestillingsorganer.
- (10) Alle medlemsstater har oprettet ligestillingsorganer i henhold til direktiv 2000/43/EF og 2004/113/EF. Der er indført et forskelligartet system af ligestillingsorganer, og der er opstået god praksis. Mange ligestillingsorganer står imidlertid over for udfordringer, navnlig med hensyn til de ressourcer, den uafhængighed og de beføjelser, de skal have for at udføre deres opgaver¹².
- (11) Direktiv 2000/43/EF og 2004/113/EF giver medlemsstaterne en bred skønsmargen med hensyn til ligestillingsorganernes opbygning og funktion. Dette resulterer i betydelige forskelle mellem medlemsstaternes ligestillingsorganer, for så vidt angår deres mandater, kompetencer, strukturer, ressourcer og operationelle funktion. Dette betyder også, at beskyttelsen mod forskelsbehandling varierer fra medlemsstat til medlemsstat.

⁶ Rådets direktiv 79/7/EØF af 19. december 1978 om gradvis gennemførelse af princippet om ligebehandling af mænd og kvinder med hensyn til social sikring (EFT L 6 af 10.1.1979, s. 24).

⁷ Rådets direktiv 2000/43/EF af 29. juni 2000 om gennemførelse af princippet om ligebehandling af alle uanset race eller etnisk oprindelse (EFT L 180 af 19.7.2000, s. 22).

⁸ Rådets direktiv 2000/78/EF af 27. november 2000 om generelle rammebestemmelser om ligebehandling med hensyn til beskæftigelse og erhverv (EFT L 303 af 2.12.2000, s. 16).

⁹ Rådets direktiv 2004/113/EF af 13. december 2004 om gennemførelse af princippet om ligebehandling af mænd og kvinder i forbindelse med adgang til og levering af varer og tjenesteydelser (EUT L 373 af 21.12.2004, s. 37).

¹⁰ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/54/EF af 5. juli 2006 om gennemførelse af princippet om lige muligheder for og ligebehandling af mænd og kvinder i forbindelse med beskæftigelse og erhverv (EUT L 204 af 26.7.2006, s. 23).

¹¹ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/41/EU af 7. juli 2010 om anvendelse af princippet om ligebehandling af mænd og kvinder i selvstændige erhverv og om ophævelse af Rådets direktiv 86/613/EØF (EUT L 180 af 15.7.2010, s. 1).

¹² Se den detaljerede analyse i arbejdsdokumentet fra Kommissionens tjenestegrene (SWD(2021) 63 final) "*Equality bodies and the implementation of the Commission Recommendation on standards for equality bodies*".

- (12) Selv om direktiv 79/7/EØF og 2000/78/EF ikke indeholder krav om, at medlemsstaterne skal udpege ligestillingsorganer til at behandle de spørgsmål, der er omfattet af disse direktiver, har sådanne organer kompetence til at behandle disse spørgsmål i de fleste medlemsstater, hvis det kræves i henhold til national ret. Dette er imidlertid ikke tilfældet i alle medlemsstater, hvilket fører til forskellige niveauer af beskyttelse mod forskelsbehandling for så vidt angår de områder, der er omfattet af disse direktiver i Unionen.
- (13) For at sikre, at ligestillingsorganer effektivt kan bidrage til håndhævelsen af direktiv 79/7/EØF, 2000/43/EF, 2000/78/EF og 2004/113/EF ved at fremme ligebehandling, forebygge forskelsbehandling og tilbyde bistand til alle enkeltpersoner og grupper, der udsættes for forskelsbehandling, med henblik på adgang til klage og domstolsprøvelse i hele Unionen, er det nødvendigt at vedtage bindende minimumsstandarder for disse organers funktion og udvide deres mandat til de områder, der er omfattet af direktiv 79/7/EØF og 2000/78/EF. De nye standarder bør trække på erfaringerne fra anvendelsen af Kommissionens henstilling 2018/951¹³, bygge på nogle af dens bestemmelser og fastsætte nye regler, hvor det er nødvendigt. De bør også bygge på andre relevante instrumenter, f.eks. generel henstilling nr. 2¹⁴ om ligestillingsorganer vedtaget af Den Europæiske Kommission mod Racisme og Intolerance (ECRI) og Parisprincipperne¹⁵ vedtaget af De Forenede Nationer, som finder anvendelse på nationale menneskerettighedsinstitutioner.
- (14) De samme bindende minimumsstandarder for ligestillingsorganers funktion med hensyn til spørgsmål, der er omfattet af direktiv 2006/54/EF og 2010/41/EU, er omhandlet i direktiv (EU) .../... [om standarder for ligestillingsorganer på området ligebehandling af og lige muligheder for kvinder og mænd i forbindelse med beskæftigelse og erhverv og om ophævelse af artikel 20 i direktiv 2006/54/EF og artikel 11 i direktiv 2010/41/EU]¹⁶.
- (15) Dette direktiv bør finde anvendelse på ligestillingsorganernes indsats på de områder, der er omfattet af direktiv 79/7/EØF, 2000/43/EF, 2000/78/EF og 2004/113/EF. Standarderne bør kun vedrøre ligestillingsorganernes funktion og bør ikke udvide disse direktivers materielle eller personelle anvendelsesområde.
- (16) I forbindelse med fremme af ligebehandling, forebyggelse af forskelsbehandling og bistand til ofre for forskelsbehandling bør ligestillingsorganer være særligt opmærksomme på forskelsbehandling på grund af flere af de grunde, der er beskyttet af direktiv 79/7/EØF, 2000/43/EF, 2000/78/EF og 2004/113/EF.
- (17) Ligestillingsorganer kan kun spille deres rolle effektivt, hvis de er i stand til at handle i fuld uafhængighed uden at være underlagt udefrakommende indflydelse. Med henblik herpå bør medlemsstaterne tage hensyn til en række kriterier, der bidrager til ligestillingsorganernes uafhængighed. Ligestillingsorganer bør ikke oprettes som en del af et ministerium eller et organ, der modtager instrukser direkte fra regeringen. Enhver medarbejder eller person, der har en ledende stilling — f.eks. som medlem af bestyrelsen for ligestillingsorganet, leder af ligestillingsorganet, stedfortræder eller midlertidigt ansat — bør være uafhængig, kvalificeret til sin stilling og udvalgt gennem en

¹³ Kommissionens henstilling (EU) 2018/951 af 22. juni 2018 om standarder for ligestillingsorganer (EUT L 167 af 4.7.2018, s. 28).

¹⁴ ECRI, revideret generel henstilling nr. 2 "Equality Bodies to combat racism and intolerance at national level" — vedtaget den 13.6.1997 og revideret den 7.12.2017.

¹⁵ Principper vedrørende nationale institutioners status ved Generalforsamlingens resolution 48/134 af 20.12.1993.

¹⁶ COM(2022) 688.

gennemsigtig procedure. Ligestillingsorganer bør kunne forvalte deres eget budget og egne ressourcer, herunder ved at udvælge og forvalte deres eget personale, og de bør kunne fastsætte deres egne prioriteter.

- (18) For at sikre, at ligestillingsorganerne kan udøve alle deres kompetencer og udføre alle deres opgaver, bør medlemsstaterne sikre, at ligestillingsorganernes interne struktur giver dem mulighed for, at udøve deres forskellige kompetencer uafhængigt. Der bør lægges særlig vægt på situationer, hvor organer både skal være upartiske og yde støtte til ofre. Dette er navnlig relevant, hvis ligestillingsorganet har bindende beslutningsbeføjelser, der kræver upartiskhed, eller er en del af et organ med flere mandater, hvor et andet mandat kræver upartiskhed. En intern struktur, der sikrer en streng adskillelse mellem de relevante kompetencer og opgaver, bør sikre, at ligestillingsorganet kan udøve dem effektivt.
- (19) Manglen på tilstrækkelige ressourcer er et centralt spørgsmål, der hæmmer ligestillingsorganernes evne til at udføre deres opgaver på passende vis. Medlemsstaterne bør derfor sikre, at ligestillingsorganerne modtager tilstrækkelig finansiering, kan ansætte kvalificeret personale og har passende lokaler og infrastruktur til at udføre hver af deres opgaver effektivt, inden for en rimelig frist og inden for de frister, der er fastsat i national ret. Deres budgettildeling bør være stabil, undtagen i tilfælde af øgede kompetencer, planlægges på et flerårigt grundlag og sætte dem i stand til at dække omkostninger, der kan være vanskelige at forudse, f.eks. omkostninger i forbindelse med retssager. For at sikre, at ligestillingsorganerne får tilstrækkelige ressourcer, bør deres budget f.eks. ikke udsættes for nedskæringer, der er betydeligt højere end de gennemsnitlige nedskæringer for andre offentlige enheder; tilsvarende bør deres årlige vækst som minimum knyttes til den gennemsnitlige vækst i finansiering til andre enheder. Ressourcerne bør øges forholdsmæssigt, hvis ligestillingsorganernes opgaver og mandat udvides.
- (20) Automatiserede systemer, herunder kunstig intelligens, er et nyttigt redskab til at identificere mønstre for forskelsbehandling, men algoritmisk forskelsbehandling er også en risiko. Ligestillingsorganer bør derfor have adgang til kvalificeret personale eller tjenester, der på den ene side kan anvende automatiserede systemer til deres arbejde og på den anden side vurdere, om de overholder reglerne om ikkeforskelsbehandling. Der bør lægges særlig vægt på at udstyre ligestillingsorganer med passende digitale ressourcer, hvad enten det er direkte eller gennem underentreprise.
- (21) Ligestillingsorganer spiller sammen med andre aktører en central rolle i forebyggelsen af forskelsbehandling og fremme af ligestilling. For at tackle de strukturelle aspekter af forskelsbehandling og bidrage til sociale forandringer bør de fremme ligestillingsforpligtelser, god praksis, positiv særbehandling og integration af ligestillingsaspektet blandt offentlige og private enheder og give dem relevant uddannelse, information, rådgivning, vejledning og støtte. De bør kommunikere med offentlige og private enheder og grupper, der er i risiko for forskelsbehandling, og deltage i den offentlige debat med henblik på at bekæmpe stereotyper og øge bevidstheden om mangfoldighed og dens fordele, som er en central søjle i Unionens ligestillingsstrategier.
- (22) Ud over forebyggelse er det en central opgave for ligestillingsorganerne at yde bistand til ofre for forskelsbehandling. Denne bistand bør altid omfatte meddelelse af vigtige oplysninger til klagere og en foreløbig vurdering af deres klage på grundlag af de indledende oplysninger, der er indsamlet fra parterne på et frivilligt grundlag. Medlemsstaterne bør være ansvarlige for at fastlægge de nærmere regler for, hvordan

ligestillingsorganet skal foretage denne vurdering, herunder tidsrammen for processen eller retssikkerhedsgarantier mod gentagne eller urimelige klager.

- (23) For at sikre, at alle ofre kan klage, bør det være muligt at indgive klager på forskellige måder. Medlemsstaterne bør også tage behørigt hensyn til Kommissionens henstilling 2018/951 om, at det bør være muligt at indgive klager til ligestillingsorganer på et sprog, som klageren har valgt, og som almindeligvis anvendes i den medlemsstat, hvor ligestillingsorganet er beliggende. For at afhjælpe en af årsagerne til manglende anmeldelse, nemlig frygt for repressalier, og uden at det berører direktiv (EU) 2019/1937 om beskyttelse af personer, der indberetter overtrædelser af EU-retten¹⁷, bør vidner og whistleblowere samt så vidt muligt klagere tilbydes fortrolighed.
- (24) For at give mulighed for hurtig og økonomisk overkommelig udenretslig løsning af tvister bør medlemsstaterne give parterne mulighed for at søge en forligsmæssig løsning af deres tvister gennem ligestillingsorganet eller en anden eksisterende særlig enhed. De bør fastlægge de nærmere bestemmelser for proceduren for forligsmæssig løsning af tvister i henhold til national ret.
- (25) Hvis ligestillingsorganerne har mistanke om en mulig overtrædelse af princippet om ligebehandling som fastsat i direktiv 79/7/EØF, 2000/43/EF, 2000/78/EF eller 2004/113/EF, bør de kunne træffe foranstaltninger efter en klage eller på eget initiativ.
- (26) Bevismateriale er vigtigt for at afgøre, om forskelsbehandling har fundet sted, og det findes ofte hos den formodede gerningsmand. Ligestillingsorganerne bør derfor kunne få adgang til de oplysninger, der er nødvendige for at fastslå, om der er tale om forskelsbehandling, og samarbejde med de relevante offentlige tjenester, f.eks. arbejdstilsyn eller uddannelsestilsyn. Medlemsstaterne bør fastlægge en passende ramme for udøvelsen af denne kompetence i overensstemmelse med nationale regler og procedurer.
- (27) På grundlag af det bevismateriale, der er indsamlet frivilligt eller gennem en undersøgelse, bør ligestillingsorganerne forelægge deres vurdering for klageren og den påståede gerningsmand. Medlemsstaterne bør fastsætte den juridiske værdi af denne vurdering, som kan være en ikkebindende udtalelse eller en retligt bindende afgørelse. Begge bør omfatte en begrundelse for vurderingen og om nødvendigt omfatte foranstaltninger til at afhjælpe enhver konstateret overtrædelse og forebygge yderligere tilfælde. For at sikre, at ligestillingsorganernes arbejde er effektivt, bør medlemsstaterne træffe passende foranstaltninger til følge op på udtalelser og fuldbårde afgørelser.
- (28) Ligestillingsorganerne bør kunne offentliggøre et sammendrag af deres udtalelser og afgørelser uden videregivelse af personoplysninger for at fremme deres arbejde og ligestillingsretten.
- (29) Ligestillingsorganerne bør have ret til at handle i retssager i civile eller administrative sager for at bidrage til at sikre overholdelse af princippet om ligebehandling som fastsat i direktiv 79/7/EØF, 2000/43/EF, 2000/78/EF og 2004/113/EF. Selv om disse retssager bør være underlagt national procesret, herunder nationale regler om antagelse af søgsmål til realitetsbehandling, kan sådanne regler og navnlig enhver betingelse om legitim interesse ikke anvendes på en måde, der undergraver effektiviteten af ligestillingsorganernes ret til at handle. De undersøgelses- og beslutningsbeføjelser og den ret til at handle i retssager, som ligestillingsorganer tildeles i medfør af dette direktiv, vil fremme den praktiske gennemførelse af de

¹⁷ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/1937 af 23. oktober 2019 om beskyttelse af personer, der indberetter overtrædelser af EU-retten (EUT L 305 af 26.11.2019, s. 17).

nuværende bestemmelser i direktiv 2000/43/EF, 2000/78/EF og 2004/113/EF om bevisbyrde og forsvar af rettigheder. Ligestillingsorganer vil på de betingelser, der fastsættes i dette direktiv, kunne fastslå faktiske omstændigheder "som giver anledning til at formode, at der er udøvet direkte eller indirekte forskelsbehandling", og dermed kunne opfylde betingelserne i artikel 8 i direktiv 2000/43/EF, artikel 10 i direktiv 2000/78/EF og artikel 9 i direktiv 2004/113/EF. Deres støtte vil derfor lette ofres adgang til domstolsprøvelse.

- (30) Søgsmålskompetence gør det muligt for ligestillingsorganer at handle på vegne af eller til støtte for ofre, som får adgang til domstolsprøvelse, hvor de ellers ofte afskrækkes af proceduremæssige og økonomiske hindringer eller frygt for viktimisering. Søgsmålskompetence giver også ligestillingsorganerne mulighed for strategisk at udvælge de sager, de beslutter at forfølge ved de nationale domstole, og at bidrage til en korrekt fortolkning og anvendelse af lovgivningen om ligebehandling.
- (31) Nogle tilfælde af forskelsbehandling er vanskelige at bekæmpe, fordi der ikke er nogen klager, der selv forfølger sagen. Domstolen bekræftede i sin dom i sag C-54/07 (Feryn)¹⁸, som blev anlagt af et ligestillingsorgan i eget navn, at der kan konstateres forskelsbehandling, selv om der ikke findes et konkret offer. Det er derfor vigtigt, at ligestillingsorganer kan handle i eget navn for at forsvare samfundets interesser.
- (32) Ligestillingsorganerne bør kunne indgive mundtlige eller skriftlige erklæringer til domstolene — f.eks. *amicus curiae* — som en mere direkte metode til at underbygge deres sager med ekspertudtalelser.
- (33) Ligestillingsorganernes ret til at handle i en retssag skal udøves i overensstemmelse med princippet om retfærdig rettergang og ligestilling af parterne. Medmindre ligestillingsorganet handler som part i sager om fuldbyrdelse eller domstolsprøvelse af en egen afgørelse eller fungerer som *amicus curiae*, bør ligestillingsorganet ikke have tilladelse til at fremlægge bevismateriale i retten, som er indhentet gennem tidligere undersøgelser af samme sag, og som den påståede gerningsmand eller en tredjepart var retligt forpligtet til at fremlægge.
- (34) For at sikre respekten for individuelle rettigheder bør medlemsstaterne fastlægge rammerne for ligestillingsorganernes beføjelser med passende retssikkerhedsgarantier, som sikrer, at centrale principper såsom retten til et forsvar, retten til domstolsprøvelse og retten til fortrolighed beskyttes på passende vis.
- (35) Bestemmelserne om ligestillingsorganernes ret til at handle i retssager ændrer ikke rettighederne for ofre og sammenslutninger, organisationer eller andre juridiske personer, som håndhæver ofres rettigheder, og som i henhold til direktiv 2000/43/EF, 2000/78/EF og 2004/113/EF har en legitim interesse i at sikre, at nævnte direktiver overholdes.
- (36) Hvorvidt ligestillingsorganernes arbejde er virkningsfuldt afhænger også af, at grupper, der er i risiko for forskelsbehandling, får fuld adgang til deres tjenester. I en undersøgelse gennemført af Den Europæiske Unions Agentur for Grundlæggende Rettigheder¹⁹ tilkendegav 71 % af medlemmerne af etniske mindretal og indvandrermindretal, at de ikke er bekendt med organisationer, der tilbyder støtte eller rådgivning til ofre for forskelsbehandling. Som et vigtigt skridt for at støtte denne adgang skal medlemsstaterne sikre, at alle personer kender deres rettigheder og er opmærksomme på ligestillingsorganernes eksistens og de tjenester, som disse organer

¹⁸ Dom af 10.7.2008 i sagen Feryn (C-54/07, ECLI:EU:C:2008:397).

¹⁹ FRA EU-MIDIS II-undersøgelsen.

tilbyder. Dette er særlig vigtigt for dårligt stillede grupper og grupper, hvis adgang til disse oplysninger kan være hindret, f.eks. af deres økonomiske status, deres handicap, deres færdigheder eller deres manglende adgang til onlineværktøjer.

- (37) Alle bør på lige fod sikres adgang til ligestillingsorganernes tjenester og publikationer. Derfor bør potentielle hindringer for adgang til ligestillingsorganers tjenester kortlægges og imødegås. Tjenesterne bør være gratis for klagere. Medlemsstaterne bør også sikre, at ligestillingsorganernes tjenester er tilgængelige for alle potentielle ofre på hele deres område, f.eks. gennem oprettelse af lokale kontorer, herunder mobile kontorer, tilrettelæggelse af lokale kampagner eller samarbejde med lokale delegerede eller civilsamfundsorganisationer.
- (38) Unionen og alle medlemsstaterne er parter i FN's konvention om rettigheder for personer med handicap²⁰ (FN's handicapkonvention), som omfatter en forpligtelse til at forbyde forskelsbehandling på grund af handicap og til at garantere personer med handicap lige og effektiv retsbeskyttelse mod forskelsbehandling af enhver grund. Dette direktiv bør fortolkes i overensstemmelse med FN's handicapkonvention. For at sikre lige og effektiv retsbeskyttelse og adgang for personer med handicap til alle ligestillingsorganers tjenester og aktiviteter er det nødvendigt at sikre tilgængelighed i overensstemmelse med kravene i direktiv (EU) 2019/882 og tilpasninger i rimeligt omfang. Ligestillingsorganerne bør sikre fysisk og digital²¹ tilgængelighed ved at forebygge og fjerne hindringer, som personer med handicap kan stå over for i forbindelse med adgang til deres tjenester og oplysninger, og sørge for tilpasninger i rimeligt omfang, idet der foretages nødvendige og passende ændringer og tilpasninger, hvis det er nødvendigt i et konkret tilfælde.
- (39) Muligheden for, at ligestillingsorganer regelmæssigt og på et langsigtet grundlag kan koordinere og samarbejde på forskellige niveauer, er afgørende for gensidig læring, sammenhæng og konsekvens, og det kan udvide rækkevidden og virkningen af deres arbejde. Ligestillingsorganer bør navnlig samarbejde med andre ligestillingsorganer i samme medlemsstat og i andre medlemsstater — herunder inden for rammerne af det europæiske netværk for nationale ligestillingsorganer (Equinet) — og med offentlige og private enheder på lokalt, regionalt, nationalt og internationalt plan samt EU-plan, f.eks. civilsamfundsorganisationer, databeskyttelsesmyndigheder, fagforeninger, arbejds- og uddannelsesinspektion, retshåndhævende organer, agenturer med ansvar på nationalt plan for forsvar af menneskerettighederne, myndigheder, der forvalter EU-midler, nationale kontaktpunkter, forbrugerorganisationer og nationale uafhængige mekanismer til fremme, beskyttelse og overvågning af FN's handicapkonvention. Et sådant samarbejde bør ikke omfatte udveksling af personoplysninger (dvs. ligestillingsdata i en form, hvor enkeltpersoner kan identificeres).
- (40) Ligestillingsorganer kan ikke fuldt ud udfylde deres rolle som eksperter i ligebehandling, hvis de ikke høres tilstrækkeligt tidligt i den politiske beslutningsproces om spørgsmål vedrørende rettigheder og forpligtelser i henhold til direktiv 79/7/EØF, 2000/43/EF, 2000/78/EF og 2004/113/EF. Medlemsstaterne bør derfor indføre gennemsigtige procedurer for at sikre rettidig høring. De bør også gøre det muligt for ligestillingsorganer at fremsætte henstillinger og offentliggøre dem.

²⁰ EUT L 23 af 27.1.2010, s. 37.

²¹ Se Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2016/2102 af 26. oktober 2016 om tilgængeligheden af offentlige organers websteder og mobilapplikationer (EUT L 327 af 2.12.2016, s. 1) og den tilhørende gennemførelsesafgørelse.

- (41) Ligestillingsdata er afgørende for at øge bevidstheden, bevidstgøre folk, kvantificere forskelsbehandling, vise tendenser over tid, bevise eksistensen af forskelsbehandling, evaluere gennemførelsen af ligestillingslovgivningen, påvise behovet for positiv særbehandling og bidrage til evidensbaseret politikudformning²². Ligestillingsorganer spiller en rolle med hensyn til at bidrage til udviklingen af relevante ligestillingsdata til disse formål, f.eks. ved at tilrettelægge regelmæssige rundbordsdiskussioner, som samler alle relevante enheder. De bør også indsamle og analysere data om deres egne aktiviteter eller gennemføre undersøgelser, og de bør kunne få adgang til og gøre brug af statistiske oplysninger, der er indsamlet af andre offentlige eller private enheder — såsom de nationale statistiske kontorer, nationale domstole, arbejds- og uddannelsesstilsyn, fagforeninger eller civilsamfundsorganisationer — vedrørende de spørgsmål, de har fået overdraget i henhold til direktiv 79/7/EØF, 2000/43/EF, 2000/78/EF og 2004/113/EF. Disse statistiske oplysninger bør ikke indeholde personoplysninger.
- (42) Ud over at offentliggøre en årlig rapport om deres aktiviteter bør ligestillingsorganerne regelmæssigt offentliggøre en rapport med en samlet vurdering af situationen med hensyn til forskelsbehandling, der falder ind under deres mandat i medlemsstaten. Denne rapport bør indeholde oplysninger til offentlige og private enheder og tjene som rettesnor for fastlæggelsen af ligestillingsorganernes prioriteter for fremtiden. Rapporterne bør ikke indeholde personoplysninger.
- (43) For at fastlægge deres vision for fremtiden og identificere deres organisations mål og målsætninger bør ligestillingsorganerne vedtage et flerårigt program. Dette bør gøre det muligt for dem at sikre sammenhæng mellem deres forskellige arbejdsområder over tid og tage fat på systemiske problemer med forskelsbehandling, der falder ind under deres mandat, som led i en langsigtet handlingsplan.
- (44) For at vurdere, hvor effektivitet dette direktiv er, er det nødvendigt at indføre en mekanisme til overvågning af dets anvendelse og ud over overvågning af overholdelsen at vurdere dets praktiske virkninger. Kommissionen bør være ansvarlig for denne overvågning og regelmæssigt udarbejde en rapport om anvendelsen. For at sikre ensartede betingelser for gennemførelsen af medlemsstaternes rapporteringsforpligtelser i henhold til artikel 16, stk. 2, for så vidt angår direktivets praktiske virkninger, bør Kommissionen tillægges gennemførelsesbeføjelser til at opstille en liste over relevante indikatorer, på grundlag af hvilke der bør indsamles data. Denne overvågning bør ikke indebære behandling af personoplysninger.
- (45) Dette direktiv fastsætter minimumskrav og giver således medlemsstaterne mulighed for at indføre eller opretholde gunstigere bestemmelser. Gennemførelsen af dette direktiv bør ikke tjene som begrundelse for en forringelse af de eksisterende vilkår på dette felt i de enkelte medlemsstater.
- (46) Dette direktiv bygger på reglerne i direktiv 2000/43/EF og 2004/113/EF ved at indføre skærpede standarder for ligestillingsorganers funktion. De tidligere bestemmelser om ligestillingsorganer i artikel 13 i direktiv 2000/43/EF og artikel 12 i direktiv 2004/113/EF bør derfor udgå.

²² Beretning fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet om anvendelsen af Rådets direktiv 2000/43/EF om gennemførelse af princippet om ligebehandling af alle uanset race eller etnisk oprindelse ("direktivet om racelighed") og Rådets direktiv 2000/78/EF om generelle rammebestemmelser om ligebehandling med hensyn til beskæftigelse og erhverv ("direktivet om ligebehandling på beskæftigelsesområdet") (SWD(2021) 63 final).

- (47) Dette direktiv har til formål at sikre, at ligestillingsorganer fungerer i overensstemmelse med minimumsstandarder, med henblik på at gøre dem mere effektive og sikre deres uafhængighed for at styrke anvendelsen af princippet om ligebehandling. Målet for dette direktiv kan ikke i tilstrækkelig grad opfyldes af medlemsstaterne, men kan bedre nås på EU-plan; Unionen kan derfor vedtage foranstaltninger i overensstemmelse med nærhedsprincippet, jf. artikel 5 i traktaten om Den Europæiske Union. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, jf. nævnte artikel, går dette direktiv, som udelukkende fastsætter minimumsstandarder, ikke videre, end hvad der er nødvendigt for at nå dette mål.
- (48) Enhver behandling af personoplysninger, der foretages af ligestillingsorganer i henhold til dette direktiv, bør foretages i fuld overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679. Medlemsstaterne bør sikre, at ligestillingsorganernes opgaver er klart fastlagt ved lov i overensstemmelse med artikel 6, stk. 1, litra e), i forordning (EU) 2016/679 sammenholdt med artikel 6, stk. 2 og 3, i nævnte forordning. Ligestillingsorganerne bør kun behandle personoplysninger i det omfang, det er nødvendigt for, at de kan udføre deres opgaver i henhold til dette direktiv, som har til formål at håndhæve de grundlæggende rettigheder og forpligtelser, der følger af direktiv 79/7/EØF, 2000/43/EF, 2000/78/EF og 2004/113/EF. Personer, hvis personoplysninger behandles, bør informeres om deres rettigheder som registrerede, herunder om de retsmidler, de har til rådighed på nationalt plan.
- (49) Hvis udførelsen af ligestillingsorganernes opgaver kræver behandling af særlige kategorier af personoplysninger, navnlig oplysninger om race eller etnisk oprindelse, religion eller tro, handicap eller seksuel orientering, bør medlemsstaterne også sikre, at national ret respekterer det væsentligste indhold af retten til databeskyttelse og fastsætter passende og specifikke foranstaltninger til beskyttelse af den registreredes grundlæggende rettigheder og interesser i overensstemmelse med artikel 9, stk. 2, litra g), i forordning (EU) 2016/679. Sådanne garantier bør f.eks. omfatte interne politikker og foranstaltninger til at sikre dataminimering, herunder gennem anonymisering af personoplysninger, hvor det er muligt, til at anvende pseudonymisering og kryptering af personoplysninger, til at forhindre uautoriseret adgang til og videregivelse af personoplysninger og til at sikre, at personoplysninger ikke behandles længere end nødvendigt af hensyn til de formål, hvortil de behandles.
- (50) Den Europæiske Tilsynsførende for Databeskyttelse er blevet hørt i overensstemmelse med artikel 42, stk. 1, i forordning (EU) 2018/1725 og afgav en udtalelse den [...] —

VEDTAGET DETTE DIREKTIV:

Artikel 1

Formål, genstand og anvendelsesområde

1. Dette direktiv fastsætter minimumskrav til ligestillingsorganers funktion for at gøre dem mere effektive og sikre deres uafhængighed med henblik på at styrke anvendelsen af princippet om ligebehandling, jf. direktiv 79/7/EØF, 2000/43/EF, 2000/78/EF og 2004/113/EF.
2. Medlemsstaternes forpligtelser og ligestillingsorganernes opgaver i henhold til dette direktiv omfatter de rettigheder og forpligtelser, der følger af direktiv 79/7/EØF, 2000/43/EF, 2000/78/EF og 2004/113/EF.

Artikel 2

Udpegelse af ligestillingsorganer

Medlemsstaterne udpeger et eller flere organer (i det følgende benævnt "ligestillingsorganer"), der skal udøve de kompetencer, der er fastlagt i dette direktiv.

Ligestillingsorganer kan være en del af de institutioner, der på nationalt plan har til opgave at forsvare menneskerettighederne eller beskytte enkeltpersoners rettigheder.

Artikel 3

Uafhængighed

1. Medlemsstaterne træffer foranstaltninger til at sikre, at ligestillingsorganerne er uafhængige og ikke er underlagt udefrakommende indflydelse under udførelsen af deres opgaver og udøvelsen af deres kompetencer, navnlig for så vidt angår deres retlige struktur, ansvarlighed, budget, personale og organisatoriske anliggender.
2. Medlemsstaterne fastsætter gennemsigtige regler og garantier med hensyn til udvælgelse, udpegelse, tilbagekaldelse og potentielle interessekonflikter for ligestillingsorganernes personale, navnlig for personer i ledende stillinger, med henblik på at garantere deres kompetence og uafhængighed.
3. Medlemsstaterne sikrer, at der indføres passende garantier, navnlig i ligestillingsorganernes interne struktur, der sikrer en uafhængig udøvelse af deres kompetencer, særligt når nogle kræver upartiskhed, og andre fokuserer på støtte til ofre.
4. Medlemsstaterne sikrer, at der indføres passende garantier i den interne struktur for organer med flere mandater for at sikre selvstændig udøvelse af ligestillingsmandatet.

Artikel 4

Ressourcer

1. Medlemsstaterne sikrer, at hvert ligestillingsorgan råder over de menneskelige, tekniske og finansielle ressourcer, der er nødvendige for at varetage alle dets opgaver og udøve alle dets kompetencer effektivt, af alle de grunde og på alle de områder, der er omfattet af direktiv 79/7/EØF, 2000/43/EF, 2000/78/EF og 2004/113/EF, herunder i tilfælde af øgede kompetencer, flere klager og sagsomkostninger og anvendelse af automatiserede systemer.
2. Hvis ligestillingsorganer er en del af et organ med ansvar for flere mandater, finder stk. 1 specifikt anvendelse på ligestillingsmandatet og dets støttepersonale og -systemer.

Artikel 5

Forebyggelse, fremme og bevidstgørelse

Det påhviler medlemsstaterne at:

- (a) vedtage en strategi for at øge bevidstheden blandt befolkningen i hele deres område med særlig vægt på enkeltpersoner og grupper, der er i risiko for forskelsbehandling, om rettighederne i henhold til direktiv 79/7/EØF, 2000/43/EF, 2000/78/EF og 2004/113/EF og om eksistensen af ligestillingsorganer og deres tjenester
- (b) sikre, at ligestillingsorganerne engagerer sig i forebyggelse af forskelsbehandling og fremme af ligebehandling og vedtager en strategi, der fastsætter, hvordan de vil indgå i offentlig dialog, kommunikere med personer og grupper, der er i risiko for forskelsbehandling, tilbyde uddannelse og vejledning og fremme ligestillingsopgaver, integration af ligestilling og positiv særbehandling blandt offentlige og private enheder.

I den forbindelse tager medlemsstaterne og ligestillingsorganerne hensyn til, hvilke kommunikationsværktøjer og -formater der er mest hensigtsmæssige for den enkelte målgruppe. De fokuserer navnlig på dårligt stillede grupper, hvis adgang til disse oplysninger kan være vanskelig, f.eks. på grund af deres økonomiske status, alder, handicap, færdigheder, nationalitet eller opholdsstatus eller manglende adgang til onlineværktøjer.

Artikel 6

Bistand til ofre

1. Medlemsstaterne sikrer, at ligestillingsorganerne er i stand til at yde bistand til ofre, jf. stk. 2-4.
2. Ligestillingsorganerne skal kunne modtage klager over forskelsbehandling mundtligt, skriftligt og online.
3. Ligestillingsorganerne yder bistand til ofre, i første omgang ved at informere dem om de retlige rammer, herunder rådgivning målrettet deres specifikke situation, om de tjenester, ligestillingsorganet tilbyder, og relaterede proceduremæssige aspekter samt om tilgængelige retsmidler, herunder muligheden for at anlægge sag ved domstolene.

Ligestillingsorganerne informerer også ofre om de gældende fortrolighedsregler, om beskyttelse af personoplysninger og om mulighederne for at få psykologisk eller anden form for relevant støtte fra andre organer eller organisationer.

4. Ligestillingsorganerne foretager en foreløbig vurdering af en klage på grundlag af oplysninger, som de involverede parter frivilligt har indgivet. Medlemsstaterne fastlægger de nærmere regler for, hvordan ligestillingsorganet skal foretage en sådan foreløbig vurdering.

Ligestillingsorganerne underretter klagerne om deres foreløbige vurdering og om, hvorvidt de vil henlægge klagen, eller om der er grund til at forfølge den videre, herunder via procedurerne i artikel 7, 8 og 9.

Artikel 7

Forlig

Ligestillingsorganerne skal give parterne mulighed for at søge en forligsmæssig løsning af deres tvist. Denne proces skal godkendes af parterne og kan ledes af ligestillingsorganet selv eller af en anden eksisterende særlig enhed, i hvilket tilfælde ligestillingsorganet kan fremsætte

bemærkninger til denne enhed. Deltagelse i en sådan proces forhindrer ikke parterne i at udøve deres ret til domstolsprøvelse.

Artikel 8

Udtalelser og afgørelser

1. Medlemsstaterne sikrer, at ligestillingsorganerne, når de på grundlag af en klage eller på eget initiativ finder, at princippet om ligebehandling i direktiv 79/7/EØF, 2000/43/EF, 2000/78/EF eller 2004/113/EF kan være blevet overtrådt, har beføjelse til at undersøge sagen nærmere.
2. Medlemsstaterne etablerer en ramme, der gør det muligt for ligestillingsorganerne at foretage undersøgelser.

Denne ramme skal navnlig give ligestillingsorganerne en effektiv ret til adgang til oplysninger, som er nødvendige for at fastslå, om der er sket forskelsbehandling. Den skal også indeholde passende mekanismer for ligestillingsorganer til at samarbejde med relevante offentlige organer med henblik herpå.

3. Medlemsstaterne kan også fastsætte, at den formodede gerningsmand og enhver tredjepart er retligt forpligtet til at fremlægge oplysninger og bevismateriale, som et ligestillingsorgan anmoder om.
4. Medlemsstaterne sikrer, at ligestillingsorganerne skriftligt registrerer deres vurdering af sagen, herunder fastlæggelsen af de faktiske omstændigheder og en begrundet konklusion om, hvorvidt der foreligger forskelsbehandling. Medlemsstaterne afgør, om dette skal ske ved hjælp af ikkebindende udtalelser eller retligt bindende afgørelser.

Hvis det er relevant, skal udtalelser og afgørelser indeholde specifikke foranstaltninger til afhjælpning af enhver konstateret overtrædelse og til forebyggelse af yderligere tilfælde. Medlemsstaterne indfører passende mekanismer til at følge op på udtalelser, f.eks. feedbackforpligtelser, og fuldbyrde afgørelser.

Ligestillingsorganerne offentliggør sammendrag af deres udtalelser og afgørelser uden at videregive personoplysninger.

Artikel 9

Retssager

1. Medlemsstaterne sikrer, at ligestillingsorganer har ret til at handle i retssager i administrative og civilretlige sager vedrørende gennemførelsen af princippet om ligebehandling som fastsat i direktiv 79/7/EØF, 2000/43/EF, 2000/78/EF og 2004/113/EF, jf. stk. 2-5, uden at dette berører de nationale regler om antagelse af søgsmål til realitetsbehandling.
2. Retten til at handle i retssager omfatter:
 - (a) ligestillingsorganets ret til at optræde som part i sager om fuldbyrdelse eller domstolsprøvelse af en afgørelse, der er truffet i henhold til artikel 8, stk. 4
 - (b) ligestillingsorganets ret til at fremsætte bemærkninger til domstolen som *amicus curiae*

- (c) ligestillingsorganets ret til at anlægge eller deltage i retssager på vegne af eller til støtte for et eller flere ofre; i så tilfælde er ofrenes godkendelse påkrævet.
3. Medlemsstaterne sikrer, at ligestillingsorganet kan anlægge retssager i eget navn, navnlig med henblik på at imødegå strukturel og systematisk forskelsbehandling i sager, der udvælges af ligestillingsorganet på grund af deres antal, alvor eller behov for juridisk afklaring.
 4. Med undtagelse af de sager, der er omhandlet i stk. 2, litra a) og b), sikrer medlemsstaterne, at ligestillingsorganet ikke fremlægger bevismateriale i retten, som det har opnået ved udøvelsen af beføjelser i henhold til artikel 8, stk. 3.
 5. Medlemsstaterne sikrer, at undersøgelser i henhold til artikel 8, stk. 2 og 4, ikke indledes eller fortsættes, mens der verserer en retssag om samme sag.

Artikel 10

Retssikkerhedsgarantier

Medlemsstaterne sikrer, at de involverede fysiske og juridiske personers ret til forsvar beskyttes behørigt i de procedurer, der er omhandlet i artikel 6, 7, 8 og 9. Medlemsstaterne sikrer, at ligestillingsorganerne garanterer vidner og whistleblowere samt så vidt muligt klagere fortrolighed.

De afgørelser, der er omhandlet i artikel 8, stk. 4, kan prøves ved domstolene i overensstemmelse national ret.

Artikel 11

Adgang, tilgængelighed og tilpasninger i rimeligt omfang

1. Medlemsstaterne sikrer lige adgang til ligestillingsorganernes tjenester og publikationer for alle og sikrer, at der ikke er nogen hindringer for at indgive klager.
2. Medlemsstaterne sikrer, at ligestillingsorganerne yder alle deres tjenester gratis til klagere i hele deres område, herunder i landdistrikter og fjerntliggende områder.
3. Medlemsstaterne sikrer tilgængelighed og sørger for tilpasninger i rimeligt omfang for personer med handicap for at garantere dem lige adgang til alle ligestillingsorganers tjenester og aktiviteter, herunder bistand til ofre, klagebehandling, procedurer for forligsmæssig løsning af tvister, oplysninger og publikationer samt aktiviteter til forebyggelse, fremme og bevidstgørelse.

Artikel 12

Samarbejde

Medlemsstaterne sikrer, at ligestillingsorganerne har indført passende mekanismer til inden for deres respektive kompetenceområder at samarbejde med andre ligestillingsorganer i samme medlemsstat og med relevante offentlige og private enheder, herunder civilsamfundsorganisationer, på nationalt, regionalt og lokalt plan samt i andre medlemsstater og på EU-plan og internationalt plan.

Artikel 13

Høring

Medlemsstaterne indfører gennemsigtige procedurer for at sikre, at regeringen og andre offentlige institutioner rettidigt hører ligestillingsorganerne om lovgivning, politik, procedurer, programmer og praksis vedrørende de rettigheder og forpligtelser, der følger af direktiv 79/7/EØF, 2000/43/EF, 2000/78/EF og 2004/113/EF.

De sikrer, at ligestillingsorganerne har ret til at fremsætte henstillinger om disse spørgsmål, til at offentliggøre dem og til at kræve feedback fra de berørte myndigheder.

Artikel 14

Dataindsamling og adgang til ligestillingsdata

1. Medlemsstaterne sikrer, at ligestillingsorganerne indsamler data om deres aktiviteter med henblik på at udarbejde de rapporter, der er omhandlet i artikel 15, litra b) og c).
De indsamlede data opdeles efter de grunde og områder, der er omfattet af direktiv 79/7/EØF, 2000/43/EF, 2000/78/EF og 2004/113/EF, og i overensstemmelse med de indikatorer, der er omhandlet i artikel 16. De indsamlede personoplysninger anonymiseres eller, hvis det ikke er muligt, pseudonymiseres.
2. Medlemsstaterne sikrer, at ligestillingsorganerne kan få adgang til statistikker vedrørende de rettigheder og forpligtelser, der følger af direktiv 79/7/EØF, 2000/43/EF, 2000/78/EF og 2004/113/EF, som indsamles af offentlige og private enheder, herunder offentlige myndigheder, fagforeninger, virksomheder og civilsamfundsorganisationer, hvis de finder, at sådanne statistikker er nødvendige for at foretage en samlet vurdering af situationen med hensyn til forskelsbehandling i medlemsstaten og for at udarbejde den rapport, der er omhandlet i artikel 15, litra c).
3. Medlemsstaterne giver ligestillingsorganerne mulighed for at fremsætte henstillinger om, hvilke data der skal indsamles i forbindelse med de rettigheder og forpligtelser, der følger af direktiv 79/7/EØF, 2000/43/EF, 2000/78/EF og 2004/113/EF, til offentlige og private enheder, herunder offentlige myndigheder, fagforeninger, virksomheder og civilsamfundsorganisationer. Medlemsstaterne giver også ligestillingsorganerne mulighed for at spille en koordinerende rolle i indsamlingen af ligestillingsdata.
4. Medlemsstaterne sikrer, at ligestillingsorganerne kan gennemføre uafhængige undersøgelser vedrørende forskelsbehandling.

Artikel 15

Rapporter og strategisk planlægning

Medlemsstaterne sikrer, at ligestillingsorganerne:

- (a) vedtager et flerårigt program med deres prioriteter og kommende aktiviteter, herunder den strategi, der er omhandlet i artikel 5, litra b)
- (b) udarbejder og offentliggør en årlig aktivitetsrapport, der omhandler deres årlige budget, personale og regnskab

- (c) offentliggør en rapport med henstillinger mindst hvert fjerde år om situationen med hensyn til ligebehandling og forskelsbehandling, herunder potentielle strukturelle spørgsmål, i deres medlemsstat.

Artikel 16

Overvågning

1. Kommissionen opstiller ved hjælp af en gennemførelsesretsakt en liste over fælles indikatorer til måling af de praktiske virkninger af dette direktiv. Ved udarbejdelsen af indikatorerne kan Kommissionen søge rådgivning hos Den Europæiske Unions Agentur for Grundlæggende Rettigheder og Det Europæiske Institut for Ligestilling mellem Mænd og Kvinder. Disse indikatorer skal dække ligestillingsorganernes ressourcer, uafhængige funktion, aktiviteter og effektivitet samt udviklingen i deres mandat, beføjelser eller struktur og sikre, at de data, der indsamles på nationalt plan, er sammenlignelige, objektive og pålidelige.
2. Senest [*fem år efter gennemførelsesdatoen*] og derefter hvert femte år forelægger medlemsstaterne Kommissionen alle relevante oplysninger om dette direktivs anvendelse, herunder data om dets praktiske virkninger, der er indsamlet på grundlag af de indikatorer, der er omhandlet i denne artikels stk. 1, og navnlig under hensyntagen til de rapporter, der er udarbejdet af ligestillingsorganerne i henhold til artikel 15, litra b) og c).
3. Kommissionen udarbejder en rapport om anvendelsen og de praktiske virkninger af dette direktiv på grundlag af de i stk. 2 omhandlede oplysninger og yderligere relevante data indsamlet på nationalt plan og EU-plan, navnlig fra interessenter, af Den Europæiske Unions Agentur for Grundlæggende Rettigheder og Det Europæiske Institut for Ligestilling mellem Mænd og Kvinder.

Artikel 17

Minimumskrav

1. Medlemsstaterne kan indføre eller opretholde bestemmelser, der er gunstigere end de minimumskrav, der er fastsat i dette direktiv.
2. Gennemførelsen af dette direktiv berettiger under ingen omstændigheder til at forringe det eksisterende niveau af beskyttelse i medlemsstaterne mod forskelsbehandling i de anliggender, der er omfattet af dette direktiv.

Artikel 18

Behandling af personoplysninger

1. Medlemsstaterne sikrer, at ligestillingsorganer kun indsamler personoplysninger, hvis det er nødvendigt for udførelsen af en opgave i henhold til dette direktiv.
2. Medlemsstaterne sikrer, at der er fastsat passende og specifikke foranstaltninger til beskyttelse af den registreredes grundlæggende rettigheder og interesser, når ligestillingsorganerne behandler særlige kategorier af personoplysninger, navnlig oplysninger om race eller etnisk oprindelse, religion eller tro, handicap eller seksuel orientering.

Artikel 19

Artikel 13 i direktiv 2000/43/EF og artikel 12 i direktiv 2004/113/EF udgår.

Henvisninger til organer til fremme af ligebehandling i disse artikler gælder som henvisninger til de ligestillingsorganer, der er omhandlet i dette direktivs artikel 2.

Artikel 20

1. Medlemsstaterne sætter de nødvendige love og administrative bestemmelser i kraft for at efterkomme dette direktiv inden den [18 måneder]. De underretter straks Kommissionen herom.

Disse love og bestemmelser skal ved vedtagelsen indeholde en henvisning til dette direktiv eller skal ved offentliggørelsen ledsages af en sådan henvisning. Medlemsstaterne fastsætter de nærmere regler for henvisningen.

2. Medlemsstaterne meddeler Kommissionen teksten til de vigtigste nationale retsforordninger, som de udsteder på det område, der er omfattet af dette direktiv.

Artikel 21

Dette direktiv træder i kraft på tyvendedagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Artikel 19 finder anvendelse fra den [datoen i artikel 20, stk. 1].

Artikel 22

Dette direktiv er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiget i Bruxelles, den [...].

*På Rådets vegne
Formand*